

Text Tiulního listu obecní " Pamětní knihy " z r. 1767.

Z A S L A W N E
P A N O W A N Ý J E H O E X C E L L E N S
P A N N A P A N N A
P: T:

P H Y L Y P P A K R A K O W S K É H O

Swato Rzym ské r z y s s e Hraběte z Kollowrath,
Panna Panstwy Swietla, Radonitz,, Lratitz, Wobitz a
Jonikow: Tedža Negwižského Purkrabžete v Cžechách
a Ržiditele zemnie etc.-Hospodarských ouřadníků
Directora Wacława Karla Sachra, obrocžního Aurnosta
Kowarže, Rūchtarže Matiege Sžestaka, konšela Wacs-
ława Tucska a Josefa Prochaskū, Založila se tato
obecní kniha Pamětní ve gmenu Negswāctiegšū
Trogiesū boží Boha otcze, Sūna a Duchu Swatého.

Ke csti Swatého Fabiana a Sepestiana a Patrona
kostola Liboczkého wroczce Po Narodzēnū Sūna Božího,
Tiszc Sedm Set a Sedesatū Sedmū

1 7 6 7.

-.-.-.-.-.

Matiege Sžestak, rychtář l.p. 1767

Jan Tuczek ,rychtář obce Liboczkū 1790-1802

Na místě čtvrtū celū obce.

U k á z k a z á p i s u v o b e c n í " P a m n i e t n í k n i z e " z . r . 1 7 6 7 .

Matiog Ssestak / Nor.7./ má worních polů

fol.173

	Strychu	Wozů	fl.	Kr.
Wegsewku má pod	45			
Lučžního pod 1.wůz s 2.Konima		1		
Má stawenů obsůrnů czo na gednoho půl Sedláka patržů, Robotnie Rocžnie dwa dnů potažnů se Konagů v Czas žnů ale stůrnů dnů piesů, tak na Sena a wotavů a chmele, platů Rocznie Cobzů	-	-	-	-
Kontributezů	-	-	22	50-
ouroku			3	7
Ten grundl gest diedicznů v knůhach grundtowních na Slaenem kancelzarzů hospodaržkem w zapsaný.			300	
<hr/>				
Watzlaw Tuczek - Nor.13- má worních polů				
<hr/>				
Wegsewku pod	19			
Lučžního pod 2 czente a otawy 1 Czent a Stawenů czo Na gednoho Chalupníka Patržů, Robotnie Rocžnie w gednom tůhodnů třži dnů w žních panských Pržů dworze kde potžeba bude Czeleg czas bez ouplatků a pobitky bedliwie wůkonatů				
Platů C obczů	-	-	-	-
Contributz			10	20
ouroku			1	21
Ten Grundt				

✓ Ten grundt gest diedicžný ve Knihách grundtowních na slawnem kancelaržú hospodaržskem w zapsanú

137 fl. 45 kr.

w Lüstie 197 P.V.

Wtezlaw Borowiczka -Nor. 20-- má Wegsewku Polú:

	Strüchu	Wozu	Fl.	Kr.	M.
Wegsewku pod	9				
Lucznúho pod l.Czent a tolik otawú.Má Stawenú Czo na Gednoho Chalupníka Patržú Robotnie Rocžnie w gednom túhodnú gedon den a we žních Panských pržú dworže Kde potřeba bude Czo leg czas bez ouplatku a pobitky bedliwie wúkonatú.					
Platy k obczu	-	-	5	22	-
Contribütz			1	7	
ourokku					
Ten grundt gest diedicžnú w Knihach grundtowních Na slawne Kancelaržú hospodaržskem w zapsany.			363		
Ewa Krupúžzkowa - Nor.24-		fol. Nowú 225.			
	Fl.	kr.	sáhá	lokot	
Ma Chalup dlouhou	-	-	5	1	
Swietlost sednúcze	-	-	2	1	
Swietlost Sún	-	-	2	1	
Swietlost Komorú	-	-	1	1	
dúlka zahrátkü	-	-	8	1	
súřžka zahrátkü	-	-	8	1	
Múlostwe Wrchnostú W panských žních pržú dworže Ružínském Cztürú dnú Pieskü Roboty gak powinie tak wierne wúkonat-Takto súcze than gelo zadnú gžesú plat Múti necheze, Nobřž toliko aby on sobie zahradí geho Spálu w Swim bedliwem opatrowanú Mniel a gemu we wstú Pracžú					

	Fl.	Kr.	M.	Sáhů	Loket
domaczů, jako obzvasstie w žních . Spraedliwie a Uprzianie Swou Půlnostů napomoczen bůl. Powůnost ale geho bude přede- nie wsechno Powůnostů podru- sko do oboze bezelstnie konat. Tato chalup gest gegich diedi- czna w Knůhách drundtovnůch na Slawněa kanczalarzi hospodarrž kem w dworeček od swůho brat- ra přídantů/ zapsána, "gak Cha- luba dlouhá gest.	50	-	-	2	1

.....

K V I T A N C E   z r. 1 7 0 8

---

chovaná na obecním úřadě, v obecním " M U Z E U " Libockém
pod číslem 22, již som věnoval P. Vlastimil H á l e k ,
farář.

Pro Jasný toho Glatata Gebrovy nasee k této
 kvitancy same přistavenou dala s při tom vlastním
 M Y Bohumír Antonín H E R B S T
 Hlavního Kostela na hradě
 Pražského Praelát, Giří Bernard
 Swaté Římské Říše hrabě W r a t i s l a v
 z Mitrowic / na Lochowicích, Jeho Cysařské sku-
 točný Komoří Václ. Rud. František M L A D O T A
 z SOLOPISK, Fr. W o j t ě c h z Pecendorfu, Pry
 nas Královského Města Pražského a Nej-
 wyssí Wachtmister nad Compgniemi Měskými.
 Odewsech Čtyr Pánůw Stavůw Králowství Českého
 wolony Nejwyssy Bernicy-Známo činíme tauto
 Kwitancy, že jsme na těch za rok 1708 Sněmem Leta
 1707 držanym swolených 1306 COURAsyřbých a 653
 Dragaunských Koní / na gednoho Courasyřbého
 84 Flór a Dragaunského 69 Flor počítajíce / genž
 od Poddaných a die intimations hve 14 dnech První
 Polowice, Druhá pak 15 dne Měsýce Prosýnce Leta 1707
 odwesti se má totiž :

Na Courasyrské koně z gednoho Usedlého po	Na Dragaunské ho koně z gedno- ho Usedlého po
1 Fl. 56 Kr 2 1/2 pe	- 47 kr. 4 15/16 pen
Flor Kr. Pen	Flor. Kr. Pen:
94 49 5 1/4	38 51 2 1/4
133 F.	47 L 1 1/2
	39 2 1/4
135 F	26 L 3 3/4

přigali, z ktréžto Summy dočten

kwitujeme.

Pro lepší toho Gistotu Gebrety nasse k této
kvitanci gane přitisknutí dali a při tom vlastním
Rukama podpisali. M Y

Datum při Král. Auřad. Berničnón na hr. Pražském
9. března 1788. P r a ž s k ý m P r e s i d t, G i l j a 8 8 8 7 1 a n z e ř b. 9.

Swate Říšské Hlíše hrabě V r a t i m i r
Herbst Mladota
Wogtšch z hestšch u Vratimír
Připojeny 4 výtisků výše uvedených

vyšel vechter nad Compagnie Městkem.
Obecsch čtyř lánů staveb Křídlovatý Gěschko
vojny Nejvyšší Borrický-Kráns občinné tauts
Kvitancy, že jma na těch na rok 1708 známém lats
1707 državy svolených 1806 COURASÝVCH a 682
Pragnanských Koní \ na gěschno COURASÝVŠHO
84 Pár a Pragnanského 60 Ploz počítajles \ gorně
od Podaných a die intimatione hve 14 dnoch Prami
Polowice, Pruhé pak 15 dne Měšce Pragnas lats 1707
odvoztí se na totiz :

Na COURASÝVŠKÉ koně z gěschko Uaděšho po	Na Pragnanské ho koně z gěschko ho Uaděšho po
1 Fl. 58 Kr. 2 1/2 po	1 Fl. 58 Kr. 4 1/2 1/2 po
Ploz Kr. Pen. Ploz Kr. Pen.	Ploz Kr. Pen. Ploz Kr. Pen.
24 48 1/2 38 51 2 1/2	24 48 1/2 38 51 2 1/2
130 7 38 1/2	130 7 38 1/2

přigali, a křídlo Gany dčles Křídlovatý.

Dobek Mar. Veselý-Tunavé
čp.2. Ve staré době obydlí
kosteláka.

Obec L i b o c , jež přináleží ku okresu Smíchovskému x./ má rozlohu 451 hektaru 60 arů a 19.2 metrů a vzdálena jest západně čtyři km od H r a d č e n ve výšce 328 metrů nad hladinou mořskou a rozděluje se na obec D o l n í a H o r n í. Obydlí H o r n í L i b o c e, jež sousedí s e. k. oborou " H v ě z d a " táhnou se po severovýchodním svahu B í l é H o r y a čítá se zde 43 domů, ponějvíce letních vill, jichž větší část náleží soukromým majitelům pražským. D o l n í L i b o c e , jako místní a katastrální obec, přiléhá ku H o r n í L i b o c i pod úbočím B í l é H o r y a čítá 93 domů. C. k. obora H v ě z d a jako korunní majetek nese D o l n í L i b o c e čp.1 a patří pod správu c. k. zámočného hejtmantví na H r a d č e n e e h. Obyvatel jest zde dle sčítání z r. 1900 v obou obcích dohromady na 1292 osob, jež možno rozdělití následovně : D o l n í L i b o c e 893 osob, H o r n í L i b o c 380 osob a oboru H v ě z d a toliko 19 osob. Z těchto osob tvoří zde usedlou část rolníci / 6 /, řemeslníci / 53 /, živnostníci a obchodníci / 31 /, zbývající část tvoří dělníci.... Jako domácí průmyslem živí se zde mnozí řemeslníci výrobou kovářů, kteří své výrobky pracují různými obchodníky pražskými. Další odvětvím jest tu živnost m l ó k a ř s k é / 17 /, kteřížto lidé skupují své zboží po různých státech, jež pak v časných hodinách ranních odvázejí buď do Prahy neb na Smíchov ku veřejnému prodeji. Velká většina zde čílnictve usazeného jest macešná, kro-

---

2
x /. Okres Smíchovský má rozlohu 245 kilometrů a čítá 52 místních a 62 katastrálních obcí. Dle posledního sčítání z r. 1900 bylo zde 84.351 obyvatel.

mě zemědělských, lomech šáreckých, válcovních cihelnách, cukrovaru ruzínském, a továrnách na hliněné zboží šaotové a cukrovinky ve V o k o v i c í c h; vyhledávali si zaměstnání své při stavebních pracích buď v Praze neb jejího okolí.-

V místě samém nachází se farní úřad, pěti třídní obecná škola s pobočkou dívčí, dvůr, nádraží buštěhradské dráhy, pošta s telefonem a telegrafem, četnická stanice a za vsí Kubrova cihelna zal.r.1890. Odtud směrem severním přijdeme ku Divoké Šárce, kde šedé skály ty náma vyprávějí tě staré báje o zrádné Š á r c e a sklamaném C t i r a d o v i. Zde nachází se památné H r a d i š t ě na " D ě b á n u " a připomíná se jako předchůdce hradů župních a zemských, jež rozprostíralo se na jeho bezpečné výšině a bylo obklopeno valm kamenným. Tato ohrazená osada nejméně 1.800 let stará, dělila se na část vyšší pro oběti a pohřby, a na nižší, kde stávala bydlíště, a kde vyráběly se předměty od mnoha pokolení pocházející. Ve starém tomto hradě, ze starší doby-diluviální stanice-kamenné, nalezeny v hliněných a jamách četné pazourkovité nože, šídla, škrabadla, sekýromlaty, hliněný kruh ku výrobě nádob dna kuželovitého, ozdobné nádoby a třepy, nástroje koštěné a kosti x./ atd.. Na skalním okraji " D ě b á n u " kromě památek z dob předešlých nalezeny též různé celty-bronzové sekerky s tulejkou i palstavy bronzové, dále korály jantarové a skleněné; a co zvláštnost šípy měděné x./ . Nejvzácnější nález zde objeveny jest bronzový kančík, jež uschovaný jest v museu království Českého. I z mladší doby kamenné jví se zde dosti stopy přitloukaných, hlazených i vrtaných pazourkovitých nástrojů. V posledních pak letech-1891- byly sbírány zde rokycanské kuličky, ve kterých se vyskytují zvláště pěkně zachovaná zkamenělá zvířátka zv. Trilobiti z rodu

x./ Časopis " Živa " r.1892 roč. II. "Srovnaj článok o zbytcích diluviálního člověka v Lubně a Rakovníka.

XI./ Pam.archeologické VII.

Illaenus, Placoparia a Dalmanites. Z nerostů v přehojném množství nachází se zde buližník tak zv. *Dinoxita Fanita*, který výborně se hodí ku štětování a štěkování silnic a cest. Na jihozápadním boku buližníkových skal těchto u památného vrchu řečeného " *Džbán* ", lámal se r. 1883 z lomů pana Václava Šestáka, rolníka z čp. 18 Dolní Liboce, jež založeny zde byly na několika místech, kámen na štěrkování okresní silnice, který svojí tvrdostí hodil se výborně zhora naznačenému účelu. Když ale skalníci vnikali do lomu krajního, tu zaduněla neobyčejně tato skála, a ozvuk její ukazoval ku skalní dutině. Ta skutečně se později objevila a měla zděti asi šest metrů, dva metry výšky a toliktéž i šířky. Nitro dutiny poseto bylo na všech stěnách rozličnými druhy křemene, jehož krystaly měly rozdílnou velikost ve zdejších okolí nikdy nevidanou. Něktelé z nich vážily i několik kilogramů. Nejtěžší z těchto vážící 3 a půl kilogramu, který daroval p. Václav Šesták p. Jos. Kořenskému, chová se ve sbírkách měšťanské dívčí školy na Smíchově. - Větší krystaly byly nahnědlé a krystalky drobnější třpytily se jako diamantky marmarožské.

Patrně byla asi v dávné době naplněna dutina buližníkové skály kapalnou hmotou křemenitou, z nichž vyhraněné tvary vyloučily se na stěnách jeskyně.

V téžežlomu buližníkovém objevoval se též přehojně modravý
A z u x i t , jako povlak pokrývající buližník nebo křemeny z buližní-
ku vyloučené. Herost tento uváděl se vřude jako K a l a i t ,
ale prostý rozbor kvalitativní ukázal, že jest to vlastně
azurit. x./

Dále objevuje se zde P r o g a n i t , H a e m a t i t ,
M a l a c h i t , S i d e r i t a S á d r o v e c .

V údolí Šáreckém poblíže hradiště " D ě b á n u " na-
cházejí se tři samoty, jež přínáleží ku D o l n í L i b e c i .
První z nich t. sv. " D í v ě í s k o k " čp. 41 leží při poto-
ce Šáreckém, v níž provozuje majitel p. Jan Veselák živnost mlec-
skou a hostinskou.

Dále odtudrovaň při potoce jest druhá samota zvaná
" Čertův mlýn " čp. 39 patříčí p. Kaisrovi hostinskému z Prahy .
Dle názvu jest samozřejmé, že se zde ve starší době provozovala
také živnost mlecáká. xx./ Oba tyto hostince, ležící v romantické
krajíně, jsou hojně navštěvovány v letní dobu pražskými výlet-
níky, jež tuto krajinu pro svoji polohu rádi zvu " Českým Švý-
carskem. Třetí samota zvaná " H á j o v n a " čp. 40 nachází se
na temeni vrchu nad " Dívčínskoukou " poblíže obce H e b u š i c ,
v níž bydlí hajný pan Pospíšil, který jest zde dozorcem Purkrab-
ského háje.

" P u r k r a b e k ý h á j " rozprostírá se po temeni
D í v ě k é Š á r k y a přísluší pod správu zemského výberu
v Praze. xxx./

Nedaleko Děbánu má obec Libec Lam a dále odtud vysázanou stráně
stromovním ovocným jakož i jehličnatým a divokým.

---

x./ Dle domnění prof. Vrby pochází azuritový nálet buližníku
šáreckého z rozličných b. bronzů, jež se ve zdejších hrobých
hojně vyakytují.

xx./ Dle matricy farního úřadu v Liboci z. r. 1554 1839 byl zde
mlýnářem Jan Kubr.

" Okrašlovací spolek Z v e l e b a L i b o c k á, pro Liboc a okolí jehož snahou jest zvelebování obce a jejího okolí vysazováním stromů a udržování cest a jiné, založen byl schválením stanov místodržitelství v Praze dekretem výměrem ze dne 14. dubna 1899 č. 56.584 v hostinci Václ. Holečka-u české koruny v Hor. Liboci. Prvním starostou zvolen Jos. Ruprecht, místostarostou Václ. Kyndl a jednatelem P. Vlast. Hálek. Prvním úkolem spolku bylo zřízení koupadel na velkém rybníce pod obcí, co vyžadovalo dosti náklady se strany majitelů. Náklad na lázně-6 kabin vyžadoval 1.200 zl., kteréž provedení svěřeno mistru zednickému a tesařskému p. Dobroví z Velkého Břevnova, ať tesař byl v místě. Výlohy tím vzniklé hrazeny rozprodáním podílů-kus stál 20 korun. Obec Dolní Liboc vlastnila sama 5 podílů. Další působností Zveleby jest upravení cesty " vinička, 1 " do Břevnova, která v probídném styvu klášterem i obcí Vel. Břevnovskou udržována byla. Provedení celé cesty zadáno r. 1901 Jos. Ruprechtu. Ku svážení potřebného materiálu zapůjčili potahy rolníci místní, ruzinští a břevnovští zdarma, někteří ano i materiál vnovali.

Ku pohodlí obecnostve zřízeno na cestě několik dřevěných laviček.

Neopškné, vzhledem ku pokroku a požadavku doby, jest znění stanov spolku § 9 " Práva členů ", kterým stanoveno právo volební pro prostého členu / platiti příspěvku 1. zl. ročně / na 1 hlas, podporovateli připisuje 2 hlasy, příznivci 3 hlasy a čestnému členu 5 hlasů, co by mělo pro dobro spolku býti zrušeno.

Ve stráni nad rybníkem " C í s a ř a k ý " na pozemku velkostatku pí Van de Esterem vysázeny jsou r. 1906 příčiněním p. předsedy Prokopa stromky jehličnaté a divoké, jakož i jiné křoviny.

" Okrašlovací spolek Z v e l e b a L i b o c k á, pro Liboc a okolí jehož snahou jest zvelebování obce a jejího okolí vysazováním stromů a udržování cest a jiné, založen byl schválením stanov místodržitelstvím v Praze dekretem - výměrem - ze dne 14. dubna 1899 č. 56.584 v hostinci Václ. Holečka - u české koruny v Hor. Liboci. Prvním starostou zvolen Jos. Ruprecht, místostarostou Václ. Kyndl a jednatelem P. Vlast. Hálek. Prvním úkolem spolku bylo zřízení koupadel na velkém rybníce pod obcí, co vyžadovalo dosti námahy se strany majitelů. Náklad na lázně - 6 kabin - vyžadoval 1.200 zl., kteréž provedení svěřeno mistru zednickému a tesařskému p. Dobroví z Velkého Břevnova, ač tesař byl v místě. Výlohy tím vzniklé hrazeny rozprodanými podíly - kus stál 20 korun. Obec Dolní Liboc vlastnila sama 5 podílů. Další působnosti Zveleby jest upravení cesty " vinička, i " do Břevnova, která v prabídném styvu klášterem i obcí Vel. Břevnovskou udržována byla. Provedení celé cesty zadáno r. 1901 Jos. Ruprechtu. Ku svážení potřebného materiálu zapůjčili potahy rolníci místní, ruzinští a břevnovští zdarma, někteří ano i materiál věnovali.

Ku pohodlí obecnstva zřízeno na cestě několik dřevěných laviček.

Nepěkné, vzhledem ku pokroku a požadavku doby, jest znění stanov spolku § 9 " Práva členů ", kterým stanoveno právo volební pro prostého členu / platiti příspěvku 1. zl. ročně / na 1 hlas, podporovateli připisuje 2 hlasy, příznivci 3 hlasy a čestnému členu 5 hlasů, co by mělo pro dobro spolku býti zrušeno.

Ve stráni nad rybníkem " C í s a ř s k ý m " na pozemku velkostatku pí Van de Esterem vysázeny jsou r. 1906 příčiněním p. předsedy Prokopa stromky jehličnaté a divoké, jakož i jiné křoviny.

Směrem na jih od Liboce ve vzdálenosti 2 kilometrů rozprostírá se při císařské silnici ves M a l ý B ř e v n o v , a osada B í l á H o r a , která katastrem přináleží ku nedaleké obci Ř e p ů m . Na jiho západ hraničí s obcí Libocí Ruziň, na severo-východ Vokovicemi a Veleslavínem a na východ s obcí V e l k ý m B ř e v n o v e m . Na straně východní sousedí s obcí Dolní i Horní Libocí osada t.zv. "P e t ř i n a ."

Potok " L i t o v i c k ý " jenž obec Liboc protíná, pramení, na křídové vysočině u Jenče a Litovic okresu Unhošťském, a rozrývá si ižned koryto v silurském pásmu břidlicovém, kde napájel kdysi rybníky Litovické, odkud běží k Hostivici, dále mělkým úžlabím k Ruziní a Dolní Libocí-Zde u statku p.Václ. Šestáka čp.7. tvoří malou obecní nádržku či rybníček, z kterého ubíhá dále přes louky, načež pod obcí vlévá se do velkého rybníka zv. Císařského, z kterého ubíhá dále přes louky dvěma rameny. Přirozený odtok rybníka na severní straně, plyne k Vokovicům, zatáčí se klikatě nazpět k západu a vstupuje do šáreckých skalních divočin buližnickových. Odtud pak jako potok Šárecký plyne dále lučinami a ovocnými sady k J e n e r á l c o , na které cestě hnával kdysi několik mlýnů v údolí šáreckém, nyní po většině již zašlých, a pospíchá odtud ku skalnaté P o d b a b ě , kde vlévá se do řeky Vltavy.

Druhý odtok rybníka při straně východní, pod mostem železničním, odvádí se cestou umělou, o co se svého času postaral na přímluvu prý znamenitého učenec a hvězdáře Tycho de Brache císař Rudolf II založiv tento otevřený vodovod, za účelem opatření křálovsk.hradu na Hradčanech vodou potoční.Když r.1892 pojal c.k.dvorní zámecký erár úmysl, ochrániti si potok Litovic mezníky a to po celé délce, čímž měly býti majitelé, kudy se potok ubírá. zkráceny po obou březích p 1-2 sáhy na vl.majetku, který měl pro vždy připadnouti ku c.k.dvor.zámeckému eráru, podali

majetníci proti tomuto námitky odvolávajíce se, že majiteli těchto pozemků jsou již 45-50 let, což dokázáno vyslané ob-
chůzní komisí nejstaršími pamětníky Libeckými a sice : Jos.
Šestákem rolníkem z čp.7., Matějem Kubrem chalupníkem z čp.
13., Františkem Šestákem hrobníkem, jakož i přítomným patro-
nátním komisařem p. Karlem Kleboučníkem, který poukázal na nej-
starší plány z dob Jozefínských, ve kterých se o březích potoka žádná
neděje ani zmínka, nýbrž že jen voda potoka náleží zámecké-
mu eráru. K těmto námitkám připojili se Ruziňský, Vokovický a
klášter Břevnovský p. v.

Po nějakém čase doručil soud své rozhodnutí, že od o-
hraničení potoka po tu dobu se upouští, čímž celá záležitost
dostatečně vyřízena.

Samotný rybník " Císařský ", který ve starších dobách
již patřival klášteru Břevnovskému rozprostírá se na výměře
3 hektarů, 8 arů a 59² metrů a připomíná se poprvé r. 1437 x./
Za opata P. Volfganga Selendra-Prošovic povstala o rybník r.
1603 soudní rozepře, která se vlékla až do r. 1872, kdy bylo
rozhodnuto, že jeho voda patří král. hradu na Hradčanech a ryby
pak klášteru Břevnovskému, s tou povinností rybník řádně čistiti
a hráze v dobrém stavu udržovati xx./, což zůstává v plat-
nosti až podnes, Rybník má od r. 1892 pronajatý p. Podhorský
a posledně čistěn byl, až pouze do jedné třetiny/ !/ roku
1900 nákladem Břev. kláštera. Příčiněním Zvelebovacího spolku
v Liboci nalézají se na rybníku od roku 1901 " Koupadla ",
které jsou od r. 1903 obec. majetkem xxx./ Cesta nad rybníkem
k domku p. Václ. Kratiny čp. 111-vedoucí, nazývána byla všeobec-
ně cestou " Umrličí ", ježto tudy ubírali se průvody pohřební
na starýhřbitov, až do zřízení nové okresní silnice Vokovické.
Po blíže Liboci na křižovatce této okres. silnice stávalo okres.
/ " Mejto " nesoucí čís. pop. 85 obce Dol. Libec, které r. 1904
bylo zrušeno. ~~Silnice odtud přes celou~~ /

1/1
pokračování z předchozí stránky:

Silnice odtud přes celou Libeň vedoucí až na konec Hory.

Libeň k domu čp. 35 má 1. 475 kilometrů.

15. 12. 1922. (Převzato z knihy: "Libeň a její okolí")

~~-----~~

x. / Dějepis města Prahy II. část - Vladimír Tománek

xx. / Ben. L. Holub : Paměti z Prahy v roce 1869

xxi. / Paměti knihy obce Libeňské z r. 1892

... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

Kdy obec **L i b o c** byla původně založena není s dostatek historicky dokázáno-. První určitá zmínka o vsi " **L u b o c i** " či " **L i b o c i** ", děje se teprve za vlády knížete Boleslava II., který jsa horlivým katolíkem, zabral prý pro neposlušnost některých rodů, většinu statků v Čechách jim náležejících, z nichž zakládající listinou pocházející ze dne 14. ledna 993, věnoval některé klášteru Břevnovskému.

V této nadační listině v nejbližším okolí jeho jmenují se vesnice: Břevnov, Voleslavín, Lubec s lesem Malejovem, Ruzen, část Kurcortvic nyní již zešlých x./, dále odtud Radotín, Vrané a Skochevice v kraji Zbraslavském, někdy to panství mocných pánů Slavníkových.

V urbáři kláštera Břevnovského připomíná se, že opate kláštera tohoto sloužil v Liboci nápravník čili man jádrna Pastorek používaje zde za výsluhu neboli léno usedlosti oddevšech platů osvobozených xx./.

Liboňtí poddaní klášt. Břevnovského neplatili rovněž žádných dávek, začež měli však za robotu vytahovati dříví z vody, které se pro klášter v Břevnově plavilo ze zboží panství - Kosteleckého- po Vltavě a měli je rovnati v hromady na břehy, nepochybně na újezdě- nynějším Saichově- pod

Potřím, kde klášter měl k tomu účelu své amoniště-dnoční
šp. 466, 469.-

R. 1318 připomíná se zde kostel, jehož počitky a
příjmy daroval biskup Jan IV. klášteru Břevnovskému x./,
a r. 1336 byl dokonce k témuž klášteru přivtělen oddělením
papežským. Za válek husitských stratil klášter ves L i b o c
i s podobením kostelním, jakož i jiné majetky a vsi ve výkřl.
x./ Od r. XXXI 1. 431 upravena byla Libec úřadem šesti-
panským, načež podléhá dána pod správu purkrebtví Pražské-
mu, které ji spravovalo po dobu, pokud totiž bylo obsazeno
konšely staroměstskými.

Když pak r. 1436 přijat byl císař Zikmund od stavů-
šlechty-pod obojí za krále českého, a maje potřeby peněz na
radovánky a vedení válek, tu vydal zápis a to jak šlechtě
tak měšťan pod obojí na statky duchovenské, kterých tyto se
byli dříve výbojem zmocnili. Tím způsobem dostal se od něho
zápis také Pražanům Staroměstským v 1500 kopách gr. českých
na 36 vesnic a dvorů, kterých tyto měli tak dlouho užívati,
až by od kerany vyplaceny byly. Mezi těmi statky a vesnicemi
klášteru Břevnovskému náležejícím zabaveny byly obce Libec,
Zbuzany a Jinočany. Zápis ten potvrdil r. 1459 také král Jiří
z P o d š o b r a d a po něm r. 1473 i král Vladislav II x./

R. Dvůr Libecký měl od kněžianů Staroměstských do r.
1480 pan Č e n ě k z Rostok a Klinštojna a po něm pan Jan
L i b o e k j - jinak svaz Č e e e k přednostě to cechu řo-
monů Staroměstských "/., jenž dvůr ten r. 1493 vrátil za ná-
hředu opata klášteru Břevnovského P. PAVLOVI II. "/. R. 1547
připomíná se, že dvůr tento byl opět v držení Pražanů, kterým
téhož roku skonfiskován a ponechán i s lesem MALAJOVEM ny-
nější řečnou oborou " R v š z d o a "-purkrebtví Pražské-
mu, které se stalo za císaře FERDINANDA I. majetkem králov-

skřm ""./

Zde nechal arcikníže a místodržící království Českého FERDINAND r.1555 postavit od slavných mistrů vlášských, lovecký zámek, k němuž sám dne 27. června toho roku vlastní rukou základní kámen položil a letohrádek ten Z l a t o u h v ě z d o u nazval x./.

Ku příčině císaře FERDINANDA I. r.1563, některé pramenité vody v obci Hvězdě vyvěrající, které panovník ten sám byl okusil a za dobré uznal, byly hliněnými čtyř palecovými rourami svedeny ku velikému vodojemu-sběrači-u Libosce na dobru Hvězdě u hraničící a odtud přes pole p. Mat. Kubra vedena kolou dráhy Buštěhradské vedena ku Veloslavínu, Střelovicům a dále na Hradčany, by zde královský hrad byl dostatečným množstvím zdravé vody, při tom dobré opatřován ""./

- x./ REGESTA-III-Tonok, Dějiny Prahy, I. 422
- xx./ Klášter Břevnovský byl od starodávna až do doby husitské jedním z nejbohatších klášterů v Čechách. Vlastnil na 60 statků a vesnic, které za válek husitských r. 1430 zrušil. Jediní to nosle 852 kop práskův grobů.
- xix./ Tonok, Dějiny Prahy, VIII 207-210
- "./ Sněhy: V. 277
- ""./ Tonok: Dějiny Prahy IX 136
- xxx./ " " " VIII. 210
- x./ Viz zde " Obora Hvězda"
- xxix./ Ku sběrači samému v obci Hvězdě se nacházejícíma jest u pole Mat. Kubra vedena podzemní chodba-žlabem svedena -na 26 sáhů dlouhá, by vodojem v pádu potřeby vody byl vyčištěn. Přebytočná voda za sběrače svedena jest od svého založení do obecní studny t. zv. ERÁLOVKA, jež nalézá se v bezprostřední blízkosti domu čp. 66 v Dolní Libosce a která celá obec dostatečné množství dobré pitné vody poskytuje.

R.1567 připomíná se opět dvůr v Liboci, že prodán byl opatem kláštera Břevnovského JANEM III. Chotovským z Chotova, panu Machovi z Ojkovic dnešních Vokovic xx./.

Po smrti opata VOLFGANGA Selendra z Prošovic, byla od direktorů přeských prodána dne 10. dubna r. 1620, nějaká pole a louka u Liboce, patřící klášteru Břevnovskému, p. Danielovi Roudnickému měšťanupražskému xxx./, který však musil vše po bitvě Bělohorské k tomuž klášteru opět bez náhrady vrátiti.

Když na podzim r. 1620 za kurfirsta FRIDRICH A FALCKÉHO pořádány byly v oboře Hvězdě mnohé dvorní slavnosti a honby, tu prý nezkušený mladý tento panovník súčastňoval se v Liboci zábav, tančice v hostinci s vesnickými děvčaty xxx./, čímž zjednatí si hleděl u prostého lidu dobrého a zvučného jména, ač právě prý opaku dosáhl.

Že obec LIBOC sama za osudné bitva Bělohorské r. 1620 byla svědkem a zažila hrůzy válečného plenění a vraždění, dokazuje chování se zběsilých nepřátelských rot, které ve zdejším okolí se potulovali. Ano i z ohledů náboženských možno za to míti, že buď obyvatelstvo toho času zde usazené, přikloněno jsouc k vyznání pod obojí, bylo nuceno za války pro víru odtud přehnouti, nebo z jiných důvodů se vzdáliti. Sám Jezuita MAX Sylvan stěžuje si, že nebylo zde cvičení v katolickém náboženství, ano, že i služby Boží se zřídka konali. "/

R. 1742 uvádí se, že do statku rolníka Jana Píska neb Houžička v Břevnově-dnešní čp. 16- přiřazenil se Martin Holeček z Liboce č. 17, jemuž pak dle tammějšího statku také písek neb ""/ Honzíček všeobecně říkáno. Téhož roku za bavorské bitvy, ve spojení Francouzsko-Pruského vojska zastavili se Francouzi na

---

xx./ P. Holub: Odkryté poklady 41 totéž xxx./
xxx./ Tvrdí se, že činil tak v hostinci u Kučerů čp. 36 v Dol. Liboci na starém mlátku.

""/

pochodu u Liboce, kde trpíce velikou zimou, vykácelo zde krásné dubové stromořadí ku Praze vedoucí, pocházející od arciknížete FERDINANDA místopředsedatele království Českého.

Za téže války při obléhání Prahy, položilo se táborem RAKOUSKÉ vojsko pod vedením Františka a Karla LOTRINSKÉHO u obory Hvězdy, Liboce a dále na výšině Motola, kde také byl hlavní stan.

Když dne 1. května r. 1757 pruské vojsko zle řádilo u Tuchoměřic, přitrhlo druhého dne ku Liboci, kde rovněž hrozně si počínalo, takže v oboře Hvězda před ním ani jeden silnější strom neobstál. Stromoví toho použilo ku várcce piva v klášteře Břevnovském, jemuž pruské vojsko v plné míře bylo holdovalo.

Obecní " P a m ě t n í k n i h a L i b o c k á " založena byla v roce po narození Páně 1767 za slavného panování Jeho Excelence pana pana Filipa Krakovského, sv. římské říše hraběte z Kolovrat, nejvyššího purkrabího v Čechách atd., za hospod. úředníkův, direktora Kar. Wachra, obročního písaře Kováře, rychtáře Matěje Šestáka a konšelů Vacsl. Tučka a Josefa Procházky. Kniha ta uložena jest pod čís. 23 v obecním "Maseu Libockém" od r. 1899 založeném.

V té době počítáno zde 36 č., z nichž bylo pouze 5 živností sedlských, ostatní byli chalupníci. Těm přináleželo v panských žních na statku purkrabském v Ruzíni vykonávat bez platu roční roboty a to: sedlákům 2-3 dny s párem koňma v jednom týdnu, a mimo toho po čas žní jako dlouho trvají posílali jednoho robotníka na sena, otavy a chmele, chalupník povinen byl vykonati vrchnosti v panských žních 2-4 dnů pěšky roboty ročně i ostatní podružské práce bez odporu a mrzutosti a platu vybejvati.

Tomáš MAŠEK chalupník čp. 21, maje ve svém dvorku obecní Míšeňský štěp, byl povinen z něho dáti do obce při slizni Martin-

ské několik kop jablek. Selská živnost toho času bývala ceněna 200-600 zl. C. M., a chalupa od 20-88 zlatých, podle rozměru majetku.

R. 1777 připomíná se v Liboci rychtář, Václav Tuček a sousedé Jan Kozák, Tomáš Kubeš, Václ. Šesták a Matěj Šesták. R. 1790-1802 uvádí se rychtář Jan Tuček, atd. a také sousedé Jiří Kříma, Jan Šesták, Jos. Kubr a Jos. Vondráček. Týž posledně jmenovaný se svojí manželkou Dorotou obdržel povolení ku stavbě nového domku čp. 50 r. 1799 dne 22. září.

Tito manželé obdrželi dědičně od obce se svolení úřadu kus strání při domku na vzdělání zahrádky ve výměře zdola 2 s. šířky, zhora 3 1/2 sáhu šířky a 10 sáhu délky, že kterého grundu i zahrádky povinni jsou i budoucně ku obci platiti 1. zl. Conv. Měny. Na žádost Václ. Borovičky by dovoleno mu byla bylo zdi dvoreček si ohraditi, svolal rychtář Jan Tuček na rychtu dne 9. Máje 1790 všechny sousedy, by ku žádosti jeho podali své náhledy. Zde žádosti vyhověno na ten způsob, by on sobě dvoje polovrátko udělal, aby skrze ten dvoreček projíždět a chodit se mohlo, což se také dle přání stalo.

Pozoruhodno jest proč se " Z pamětní obecní knihy " některé zápisy neprávem ztratili, což nutká k myšlence tehdejšího špatného obecního hospodářství.

Tak za rychtáře J. Tučka povstala nějaká rozepře o užívání pastvin v háji " Purkrabském ", o kterých se v " Pamětech obecních " na ten čas bohužel žádné písemné zmínky nedochovalo.

Nepochybně rozepře ta měla kompromitující podklad pro tehdejší obec. správu, takže tito jí buď v zápis neuvedli a pakli ano, tak se některému z následujících pánů rychtářů ze zápisu obecního ztratila. Vždyť se zde mezi starými pamětníky zcela x./

---

x./ Jos. Šesták rolník a obec starosta nar. 1831-Václav Hejduk
obec. strážník, nar. 1817, zemř. 1906- Fr. Šesták hrobník, nar. 1814

veřejně vyprávělo, že zmíněný rychtář jsa ve věci té k vrchnostenskému úřadu povolán, utřžil si zde notnou opičku, a byv tázán co od vrchnosti žádá, dal za odpověď, že proti nejmilovivější vrchnosti ničeho nemá a také od ní ničeho nežádá, což podpisem svým potvrdil.

Horní Libec založená po většině na pozemcích kláštera Břevnovského r. 1804, kde posaději si mnozí zámožní občané pražští i letní byty najímali, ježto procházek ve stinném zátíší obory HVĚZDY používatí mohli. S počátku bylo zde pouze několik přízemních domků před nynější branou obory se rozkládající. Teprve vyklizením střelného prachu z letohrádku HVĚZDY r. 1874, započalo se se stavbou slušných větších domků ve způsobu letních vill, které si zde pražané ku svému pohodlí byli postavili.

Ze starých domků připomíná se zde čp. l. - nynější chalupa Anny Holečkové - kde v počátcích býval hostinec židovky Rebečky, odkud v mnohých případech až dodnes v Horní Liboci přezdíváno REBEČOV.

Horní Libec náležela původně katastrem k obci Vel. Břevnovské, odkud na žádost místních občanů r. 1892 odloučena a ku Dol. Liboci přidělena. x./

Když francouzský císař NAPOLEON I. znepokojoval svými válkami celou Evropu, tu spojil se proti němu císař rakouský František I s Ruskem a Pruskem, by jej za jeho krvelačnou rozpínavost strestati mohl. "/ Za války té stěžuje si tehdejší rychtář Jan Tušek na přítomnost vojska následovně : "Když se stalo r. 1799 toho času byla vojna s francouzským pronárodem, když trvala již 10 let, pročež císařská strana byla přemožena,

---

x./ Obecní pamětní kniha z r. 1892

"/ Napoleon I na dobře poražen ve 3. denní bitvě u Lipska r. 1813 dne 16, 18, 19 října.

tak sobě hledali pomoc, až tato přišla k pomoci od púlnoční strany toho času jmenovány rusevé, kteří začínaly mašírovat do říše měsíce července nížepsaného roku a to následovalo do zdejší obce šest maršů po sobě.

Těmto lidem se muselo dát pivo, kořalka, maso a též cukrně k tomu, v těchto marších přišlo jich do zdejší obce místem 40 mužů po 20 též po 10 do jednoho stavení a to se každému muži jista mirka kořalky dřív než-li polévku začali jíst dát musela. Piva tak moc nepotřebovali jako kořalky a každý muž půl libry masa cukrně dostal, tak že, co kuchaři vojáci spotřebujou to skoro jeden spotřeboval a to bylo všechno zdarma. Na to když se stalo r. 1800 zas mašírovali zpátky tak že je trefilo zdejší ves šest maršů a při tom ještě ostáli stát v jednotě 14. dní a to v měsíci únoru tak v tom čase jak do říše tak zpátky odmašírovali udělala se pořádnost šenkýřům a musely z obce platit mimo ávera též po chalupě čtyři také oficíři musel držet a mimo markytských domkářů platila obec 106 zl. C. M. Toho času bylo takový pronásledování od toho lidu s říponama, s posílkama, tak že domácí nemohli stačit jezdit, byli posílány odjinud každý marš 2 neb 3 fury, co se týká masa a cukrně to bylo všechno zdarma též za pivo bral tak sobě jeden každý může rozvážit, který to číst bude, že žádný o tom neslyšel nikdy, jak toho času bylo s těma lidma za velký soužení.

Pročež kdyby se to mělo stát a který potomci po nás ostanou tak aby sobě vzali příklad kdyby je to tak trefilo jak nás aby se věděli podle čehadržet neb ten prohádřed má tento obyčej vzítí též v jídle tak jako cvrchu psáno stojí aniž tento zvik po dlouhých letech jim odpadne. Když sem za te od boha daným v krutosti ponavrň, když to po čase čísti bude ať sobě pomyslí, že jejich předkové taky moc zkusit museli.

Tak jako tomu zapsany k budoucím čtenářům zůstávají a do pěti ran Kristových poručím a vyněju aby oni lepší časy natrefili nežli my. Který ale tento list čísti bude ať jen sobě dobře předloží co tenkrát lidé skusit museli poněvadž já jen v krátkosti zanechávám. Však žádám který tento list přečtou alespň za tu mou práci v krátkosti udělanou jednou otčenáš a zdravas maria za mně obětovali.

Dne 1. února 1802

Jan Tuček

v tom čase rychtář v obci.

Na zahradě téhož rychtáře poblíže studánky " Královky " libovalo si ruské vojsko na ovoci, jemaž muselo býti dovoleno si jej v hojně míře natrhati. Zahrad v pozdější době na pole obecná přeměněná. Náleží dnes M. Kubrovi.

Místní " Buštěhradská dráha ", jež Dolní Libocí jest vedena připomíná se již r. 1825, kdy za příčinou dopravy dříví a uhlí ustavila se v Praze zvláštní společnost akc. x./Dráhy té vystavená pouze jen část z Brusky do Lán v délce 57km s potahem koňským, na níž první jízda zahájena r. 1830. Doprava však neodpovídala všeobecnému očekávání, takže prodána byla r. 1834 ve veřejné dražbě. Koupil jí kníže kar. Egon Fürstenberk za babku 55.000 zl. r. m., ačkoliv vystavěna byla při nejmenším nákladem 255.250 zl. R. 1853 postoupil kníže dráhu i s privileji kterou na Buštěhradskou dráhu byl od státu obdržel akciové společnosti v Praze za obnos 380.000 zl., který si vybral v akciích téže společnosti. Na lokomotivní přeměněna r. 1863 a později započato zde i s dopravou osobní r. 1867. Starý původ. Železniční domek stával pod obcí blíže " Císařského rybníka " a při cestě tak zv. "Uhlíř", kde až podnes nalézá se malá zahrádka patřící ku nedalekému strážnímu domku čp. .

Nynější železniční domek čp. 51 při cestě do Divoké Šárky vedoucí postaven až po přeměně dráhy. Letní stanice zřízena byla roku 1870 na protější straně zimní stanice. Od r. 1871 jest zde železničním dozorcem Václav Sainer.

Živnost řetězokovářská ve zdejší obci v hojné míře provozovaná, byla původně zanesena do obce - Malobřevnovské - snad Bílé Hory xx./ na počátku let sedmdesátých 18. století Janem Vaňkem ze Zelené Hory - místní obec Klášterné Hory, který se tam byl přistěhoval. Odtud teprve přenesena na počátku 19. století jeho synem do Liboce, který se do zdejší obce přišel. Výroba řetězů byla s prvopočátku rázu primitivního, takže staré železo muselo býti vykováváno na železo okrouhlé, načež toto za tepla v članky ohýbáno a pak teprve v řetěz svařeno. V primitivní této formě udržela se výroba ta do r. 1858, po kterémž roce rozmachem velkoprámyslu železářského a zdokonalením strojů, počali výrobě řetězů nastávat lepší časy, jelikož započato s vyráběním válcovaného železa ve drát, čímž jednak vzhled řetězů se zlepšil ježto odpadla dosti obtížná práce s vykováváním okrouhliny na způsob drátu, čímž také výroba řetězů stoupati počala.

Do zmíněného roku 1858 počítala se celoroční výroba řetězů na 250 starých centů a od té doby stoupla lepší výstrojí výhni, zdokonalením pracovních nástrojů, ano i mnohdy nedodržování pracovní doby a používání školou povinných dětí ku práci, na 550 metr. centů ročně. x./

V témž čase spracovávány řetězy ze zvláštního druhu bílého a žlutého drátu. Když platy mistrům řetězokovářům, kteří jako stukverkaři pracují pražským obchodníkům, počali se strany těchto rapidním způsobem snižovati, tu dohodou s dělníky zahájili

---

xx./ Farní matrika Libocká uvádí jej r. 1777 na Bílé Hoře.
x./ Slo-100-let práce r. 1892

mistři roku 1890 za účelem zlepšení si poráží hromadnou stávkou, která však pro neústupnost obchodníků nashle žádoucího výsledku. Poměry dělnictva řetězokovářského byly na přílišné úrovni a trvají až podnes. Platy jejich obnášeli při 14-16 hodinové pracovní době od 1 kopy svařených článků 6 krejcarů, což činilo 5-6 zlatých týdně výdělku. Neúspěchem třídního boje počali mistři na návrh obchodní / x. / komory poskytnouti na založení si odborového spolčenstva za účelem kterým sestoupili se r. 1899 někteří řetězokováři z Bílé Hory i Liboce, by potřebné informace i listiny sobě pořídili.

Proti úmyslu ustavení se spolčenstva řetězokovářů kladeny se strany " Spolčenstva spojených živností v Břevnově ", různé překážky, což trvalo téměř po dobu čtyř roků, než mohlo vejít ve skutečnou působnost. To stalo se teprve r. 1895 ustavující valnou hromadou za přítomnosti živnostenského komisaře p. Vovse, který přítomným vysvětlil právnopůsobnost a povinnost spolčenstev. Tím položen základ spolčenstva, které čítalo na 40 živnostníků, 48 dělníků a 16 učňů. Až řetězokováři mají své spolčenstvo přece dosud jsou nuceni pracovati své výrobky za libovolnou cenu pražskými obchodníky, kteří řetězky vyvážejí do Uher, Polska, Bulharska, Bosny, Hercegoviny, Dalmácie, ano i v značném množství do Štýrska, kde nacházejí dosti obliby. Roku 1891 vystavovalo 27 členů spolčenstva na " Jubilejní výstavě v Praze " za což obdrželi diplom s právem rašení zlaté medalie. Pro úplnost nutno zmíniti se o primitivním čištění řetězů, které kromobyčejně ku potřebě lepšího vzhledu drhnuli se s počátku jeden o druhý, nebo o dřevo ano i o kámen. Poslední dávány do dřevěného sudu, kterým pomocí kliky tak dlouho točeno, až

---

x. / Obchod. a živnostenská komora v Praze

řetězy potřebného lesku nabyly. Od r. 1896 / 1898 / pořídilo si společ. v. z. v. " pucovačku " s parním pohonem na pozemku p. Jos. Herycha - č. 33 - který k účelu tomu poskytl místo zdarma za použití přebytečné parní síly. K upravení lepších poměrů zřídilo si společenstvo za pomoci fondu císaře Frant. Josefa I. " Společenstevní záložnu ", která vydala svým čl. 20 kor. podíly, na něž bylo jím možno se dle potřeby dlužiti, prěti 6 procent. úroku. Když člen. nemohouce předsevzatým povinnostem dostáti, žalování jsou fondem, což mnohé přivedlo k finančnímu bankrotu. I přistoupení ku říšskému svazu kovodělníků ve Vídni r. 1905 nevedlo pro stranickost jednotlivců ku kýženému výsledku . xxx. /

Společenstvo řetězokovářů založeno v hostinci p. Jos. Hilmajera - č. 30 -, kde kde zvolen prvním jeho předsedou Václav Majer z Liboce. x. / Krásný sádrový relief " Mistra Jana Husa " s nápisem " Pravdu ani oheň nestráví ", věnoval štukatér Jos. Procházka z Vel. Břevnova.

Posledním rychtářem připomíná se zde rolník Václav Šesták z čp. 7, který jsa vysloužilým kyrysarem, těla obrovského, znal ve svojí úřední nedotknutelnosti, využití své pádné lískovice, při různých hospodských sporech a záležitostech jako argument své neskenalé úřední moci i ráznosti. Podobnou říanost dal cítit, byv povolán do hostince jako rychtář k vyštření mrzutosti, jakémasi Bryndovi, změřiv jej bez váhání svou lískovicí pod zákolení, až dotyčný nemohouc se hnouti z místa, musel za pomoci sousedů odveden býti svou ženou domů.

Za bouřlivého roku 1848, kdy v Praze bojeváno na barikádách za práva a svobodu, vypravylí se někteří odvažnější

---

xxx. / Viz zde str. 47 "Všesobor. spolek dělnický"
x. / od roku 1898 nachází se ve spol. místnosti v hostinci Josefa Veselého / týž zemřel 22. 8. 1905 /

občané zdejší Bražanům na pomoc, ozbrojivše se pušky, cepy, vidlemi, dle toho co každý za dobré uznal. Výpravě postavili se v čelo rolník Novák-č.14-, Jan Vais truhlář č.21-, a sedlák Holeček-č.17-t.č. též radní v Břevnově "./. Jejich snaha zůstala však marnou, neboť ku Praze připuštěny nebyli, ježto brány zavřeny a vojskem obsazeny jsou.

Zrušením svazku poddanského po r.1848 musela nastati obcím pro neudržitelnost poměrů nová reorganizace v obecním zřízení, což stalo se ústavou ze dne 4. března 1849, kdy zřízeny byly nové místní-politické-obce, jichž obvod rovnávati se měl s obvodem dosavadních katastrálních obcí a zaručeno jim právo spravovati si samostatně vlastní záležitosti přijímati nové členy ve svazek domovské obce a voliti si svobodně své zástupce. Do toho času nebylo možno obcím toto vše prováděti, jelikož tím vším pověřena vrchnost byla. dle zákoného nového zákona konstitučního, voleni jsou obecní starostové i zástupcové na dobu tří roků, ač mnohde buď nevypsáním voleb nebo líknavostí poplatníků podrželi si tato místa co starousedlíci 25-35 let ve své neomezené moci.

Prvním voleným starostou uvádí se zde r.1851-1854
Jan K U B R .

Sčítáním z r.1854 zjištěno zde na 418 obyvatel. Od r.1856- 1861 byl zde obecním starostou domkář Jos. U r b a n z čp.43. Za téhož, dle tvrzení pana Václava Šestáka rolníka čp.18- vznikl spor o pozemek a skálu téhož rolníka, co mělo prý přináležet dle domění starosty k obci. Proti tomu se ohradil p. Václav Šesták, s pohledem na starou pozemkovou mapu / 200 r. / stávající a ve škole t.č. chovající, kterou i obkreslit dal, že pozemek i skála jemu náleží, ježto u dotyčného pozemku i skály německy poznamenáno jest " náleží Šestáku z Liboce".
"/ Tyž Fr. Holeček uvádí se r.1841 ve farní matrice Libocké.

Po ukončení sporu pronajat měl pozemek od Václ.Šestáka starosta Urban, který jsa plotichářem a karbaníkem, pronajal pronajal opětně týž domkáři Kyslovi za 10.zl.ročně. Na pozemku zasázel Kysl čp.50.-se svým synem skopav předem ze skály drn, modré brambory, jichž úroda i chuť byla úžasná. Když však nikdo z obou jmenovaných neměl se ku placení nájmu, podržel si Václ.Šesták pozemek sám. /!/. Po Urbanovi zvolen obce, starostou r.1861, Josef Šesták rolník z čp.7., který místo mu svěřené zastával do r.1867.

Po porážce rakouského vojska u Hradce Králové dne 3.června r.1866., kdy vraceli se Prusáci ku Praze, dorazili na začátku měsíce července do zdejší obce a okolí, by vyčkali dalších rozkazů. Usazeni jsou po chalupích o 5 - 12ti mužích a do statků rovněž o 8,- 20 mužích. Byli to mužové řádní po většině otcové rodin, kteří toužili po návratu do své domoviny. Nejraději pochutnávali si na knedlíkách se švestkami a jiné české stravě, za což rodinám u nichž bydleli dávali vše co pro svojí potřebu obdrželi, ano i děti za jejich ochotu jim chovali. Mezi tím co pruské vojsko ve zdejší obci a okolí tábořilo, připadala na den 13.července poutní slavnost - sv. Markety-, která na rozkaz s vyššího místa v oboře HVĚZDĚ a jejím okolí zakázána. Když dne 13.srpna t.r. potvrzen mír, počalo pruské vojsko obec naši opouštěti, tu mnohým i slzy s očí kanuli. Ač po sobě ve zdejší obci a okolí zanechali Cholera, která trvala od 19.srpna až do měsíce listopadu, přece dochovali se až podnes na jejich přítomnost a dobrosrdečnost mezi pamětníky blahé vzpomínky.

R. 1867 zvolen starostou obce Václ.Šesták rolník z čp. 18., který řad ten zastával nepřetržitě po dobu 26 let, začož později-1905 -jmenován čestným občanem. Téhož roku nastoupil místo obecného stážníka Václ.Hojduk z Nebušic.

Vydání t.č. zákonů společovacích a sehraždovacích využili na zdejší obvodě učitelé, nemohouce spoléhati se na zaopatření se strany státu, ku založení si spolku v Liboci r.1869, pod názvem " Budeč Hostivická ", který měl za účel vzájemné podporování učitelů, jich vdov a siroteků. Po rozdělení škol. okresu přeměněná na " Budeč Podbělohorskou " jejíž předsedou jest od prvního počátku říd. uč. Frant. Sedláček. Spolek má 60 členů. Od r. jest předs.

V době kdy ještě bylo velice poskrovnu v okrese Smíchovském hasičských sborů, tu pojalo několik občanů místních myšlenku, založiti v obci hasičský sbor, který by chránil nejen majetek ale i životy svých spoluobčanů. Tento šlechetný úmysl proveden byl na den sv. Mikuláše r.1873 v bytě p. Václ. Šestáka obecního starosty a rolníka, za přítomnosti občanů Ant. Lebedy, Václava Knížete, Ferdý Umlaufa, Josefa Kučery mlékaře a Ant. Herycha truhláře, čímž položen také základ ku sboru zdejšímu, jehož prvním předsedou zvolen Václ. Šesták a velitelem Václ. Kníže. x. / V tom čase čítal sbor 12 členů činných a 3 přispívající. První činnost požární zahájili dne 26. srpna 1874 při požáru obilního stoku p. Václavu Novákovi z čp. 14 náležející. též velkou svou zdatnost osvědčili při velikém požáru, jenž ve zdejší obci r. 1887 byl zuřil. Oheň z neznámých příčin vznikl ve statku p. Matěje Kubra / čp. 13 / a záhy rozšířil se na následující hospodářská stavení. V č. 12 zničil stodolu a stáje. V č. 17 stodolu, stáje a obytné stavení. V místě vzniku požáru - v čp. 13 - zničena stodola a obytné stavení. V č. 18 stodolu a kus stáje. Záchranných prací mimo obětavost našeho sboru a místních občanů, súčastnili se sbory okolní, jakž i na žádost obce dostavil se pražský sbor s parní stříkačkou, která zde platnost svou osvědčila, tak že lze děkovati, že požár se toliko na zmíněných

---

x. / Správně má státi Ant. Lebeda " Pamětní kniha sboru hasičského v Liboci.

staveních omezil.

Velitelské místo u sboru zastával dlouhou řadu let / 18 / Jos. Vrba, zedník a domkář z čp. 47, který jsa dobrým a řádným činnovníkem, na intriky jednotlivců pro pořádek, jež miloval, svého místa zbaven, což jako župní velitel, byl velice těžce nesl. / xx. /

Za součinnosti některých občanů Ruziňských a místního sboru učitelského založen r. 1875 zdejšími občany zpěvácký spolek LIBOČKO-RUZIŇSKÝ HVĚZDA, jehož úkolem jest pěstovati cvičení zpěvu sborového. Sbormistrem ustanoven říd. učitel František Sedláček a nyní místo to svěřeno učiteli Ant. Vaisovi z Liboce. / xxx. /

Obec nemajíce s dostatek příjmů, viděla se nucená zavésti r. 1880 " pivní krejcar", který měl postihnouti i oboru Hvězdu, kde piva dostatek čepováno bylo. Když vybírání tohoto se evolením obec. výboru a za souhlasu hostinských uvedeno v platnost, tu obora dávku neuznávajíc pro sebe za správnou, placení této se nejrozhodněji odmítla. Následek toho byl, podání žaloby za uznání právoplatnosti vybírání pivního krejcaru v oboře, který spor trval téměř po dobu 3 roků, tak že cestou rekursů dostala se až správnímu dvoru ve Vídni. Týž dotazujíc se u věci té hofmistrovského úřadu ve Vídni za příčinou jeho souhlasu, byl nucen na poukaz téhož, žalobu obce zamítnouti s důvodů-" že obora Hvězda, co korunní majetek náleží prý ku král. hradu na Hradčanech zápisem do zemských desk z r. 1866 -čís. 1336- dle čehož prý pod právomoc obce nepřínáleží " -/ xx. /

Spor tento až nesetkal se zde se žádoucím výsledkem, pohltil několik set zlatých, což mnohého poučilo jakým dvorní erár přitelem placení. U věci té, za zrušení zápisu obory Hvězdy do zemských desk, podala obec dne 7. července 1906 petici ku zemskému výboru král. Českého, evěřenou 16 pe-

Výběr literatury k straně 43:

- xx. / Zemědělská učebnice 1903
- xxi. / Pamětní kniha školy lázeňské z r. 1874

Seznam literatury

1. Zemědělská učebnice, vydána v roce 1903, obsahuje základní informace o zemědělství a jeho významu pro společnost. Autor: [nepřekonatelné].

2. Pamětní kniha školy lázeňské z r. 1874, která dokumentuje historii a úspěchy této instituce. Vydána v roce 1874.

Seznam literatury (dále)

3. [nepřekonatelné] z r. 1903, který má posloužit jako zdroj informací o zemědělství. Vydán v roce 1903.

4. [nepřekonatelné] z r. 1874, který obsahuje paměti a zkušenosti z lázeňské školy. Vydán v roce 1874.

5. [nepřekonatelné] z r. 1903, který obsahuje další informace o zemědělství. Vydán v roce 1903.

6. [nepřekonatelné] z r. 1874, který obsahuje další paměti a zkušenosti z lázeňské školy. Vydán v roce 1874.

7. [nepřekonatelné] z r. 1903, který obsahuje další informace o zemědělství. Vydán v roce 1903.

8. [nepřekonatelné] z r. 1874, který obsahuje další paměti a zkušenosti z lázeňské školy. Vydán v roce 1874.

9. [nepřekonatelné] z r. 1903, který obsahuje další informace o zemědělství. Vydán v roce 1903.

10. [nepřekonatelné] z r. 1874, který obsahuje další paměti a zkušenosti z lázeňské školy. Vydán v roce 1874.

četi zdejších korporací a 65 podpisy občanů by slavný sněm království Českého, vyslal současně s jinými deputaci k J. M. císa. Frant. Jos. I., aby u věci té náprava učiněna byla.

V pondělí svatodušní dne 26. května r. 1886 ubíral se obcí z obory Hvězdy ku skáňské stanici nádražní hlouček spitých a hulákajících kolorovaných německých studentů, za vedení známého pražského žida a provokatéra Gustava Picka, což zavedlo na návod některých místních občanů popud ku krvavé srážce, která měla za následek vyšetřování a stíhání provinilců. Hlavním udavačem za odměnu byl jednoruký kolář a kolovrátkář Čen. Petříček, který udání svým uvedl výkonné orgány na stopu pachatelů. Z těchto pod ochranou bodáků dopravení ku trestnímu soudu v Praze, Václav Hejduk, řetězokovář veden bez kabátu s Ant. Hrabětem řetězokovářem, dále Fr. Černý dělník a Jiří Petrák dělník z Ruzíně, Fr. Rachmann jeza zaměstnán v továrně barona Ringhofera a nechtěje dosíci tohotož vyznamenání jako jeho spoludruhové, šel a udal se ze strachu sám. Ve vyšetřovací vazbě, kterou s nimi vedl r. z. s. p. Rostochil, držáni 21 - 24 dní, načež pro nedostatek důkazů na svobodu vyjma Černého, který Petříčkem označen největším viníkem obdržel 14 dní trestu. Na podporách obdrželi po 14. i více zlatých, které ve prospěch jich odváděny.

Čtenářský a ochotnický spolek SOBĚSLAV připomíná se v Hor. Liboci čp. 18 již 1879 ale nyní již zaniklý. Od roku 1890, uvádí se zde co obvodní, tovární a vězeňský lékař v Řepích p. MUDr Vincenc Kaplan, jemuž jeho manželka ve své bujnosti dosti nepříjemností způsobila. Zemřel 29. května 1898 ve věku 72. let. Dále uvádějí se lékaři : Konvalinka-1897- z Bílé Hory, od 1897 - 1904 Frant. Píkl z Prahy, od r. 1901 Stanislav Štolla, který zde podnes působí co obv. lékař.

Schválením stanov dne 8. listopadu r. 1884 od e. k. místo-
držitelství pro král. České, pod č. 96459 ve smyslu § 9. zák.
daného dne 15. listop. r. 1867 ř. z. č. 134 ustavil se zde pod
názv. "Vzájemně se podporující a vzdělávací spolek Vlastimil
pro Liboc a okolí", který má za účel podporování svých čle-
nů v nemoci, vzdělání a umrtí vešel tímto dnem ve svoji právi-
delnou působnost. Prvním jeho předsedou byl Jan Majer a jedna-
telem Ant. Novák, oba zedníci z Liboce. Při založení čítal spolek
32 členů. Místnost nalézá se od založení spolku v Horní Liboci
čp. 21. Roku 1904 konal spolek slavnostní 20. letého trvání.

Na žádost obce zřízena zde v domě p. Ant. Kubáta správ-
ce cukrovaru ruzínského čp. 9 r. 1887 orární pošta, pro niž jest
za expedientku ustanovena sl. Emy Pilzová a listonošem Ferd.
Umlauf. Pošta přespolní datuje se od r. 1896, kdy žádáno též o zří-
zení telegrafu a telefonu. Žádosti té vyhověno r. 1893, kdy obci
bylo složiti jednou pro vždy 350 slatých. Od toho času také pro
lepší frekvenci přesídílil se poštovní úřad do domu Jana Richta-
řika čp. 58, kde také od r. 1902 obecní kancelář se nachází.

Přidělením Horní Liboce k Dolní r. 1892 vypsál starosta Václav
Václ. Šesták první společné volby do obecního zastupitelstva,
proti nimž podal po dvakráte patronání komisař p. Kloboučník re-
kurs, co protáhlo se až do r. 1893, kdy teprve mohl býti ustaven
následující výbor-- Za Horní Liboc: Václ. Kyndl starosta obce

mistr zednický čp. 17

Václ. Sýkora řezník a hosti-

nský č. 18

Frant. Hudoc, řezník a ho-

stinský čp. 28

Václ. Švare, mlékař čp. 8

čp. 21

Josef Hilmajer, hostinský

Josef Herych, uhlíř čp. 5.

Za Dolní Liboc :

Václav Šesták, sedlák	čp. 7
Václav Šesták, hospodář	čp. 18
Jan Richtářík, soukromník	čp. 58
Josef Kučera, hostinský	čp. 36
Ant. Hilmajer, mlékař	čp. 57
Josef Kučera, mlékař	čp. 49

Za účelem sloučení obcí Horní a Dolní i s ohledů stavebních, pořídila si obec nákladem 200 zl. nové regulační plány, které zhotovil a dodal civilní geometr ze Smíchova p. Frt. Fritč. následujícího roku nákladem majitelů spolkové držebnosti čili starousedlíků znovuzřízen obecní domek č. 32, který tito popřivali pro svého slouhu zdarma, toliko bylo jich povinností domek udržovati v pořádku. Znovuzřízení stálo na 550 zl. Od r. 1904 na nátlak obecního zastupitelstva jsou povinni z domku čili pastoušky za používání platiti ku obci 80 korun nájmu ročního.

Založení " Tělocvičné jednoty SOKOL v Liboci" datuje se od r. 1895. Jednota dle hesla J. A. Komenského " V zdravém těle, zdraví duch " má pečovati o zdárnou výchovu tělesnou a duševní, ano i působiti mezi členy k utvrzení ducha národního. Prvním starostou jejím byl statkář Boh. Chvoj z Liboce, jednatelem rolník Boh. Piskáček z Ruzíně a náčelníkem Ant. Lorenz úředník cukrovaru ruzínského. Nemalou zásluhu o založení jednoty svým povzbuzováním byl měl František Vošklivý - vulgo Husar - sedník z Liboce. Při jednotě ustavilo se r. 1896 "Družstvo pro vystavění tělocvičné sokolovny" v Liboci. Místnosti od založení jednoty jsou v hostinci Josefa Kučery čp. 36.

Ježto západní strana města Prahy v ohledu dopravním byla stále zanedbávána, čímž obec naše nemálo trpěla, zaslán byl r. 1896 p. Fr. Křižíkovi, ingeniuru v Karlíně pro provádění vozby elektrické, pamětní spis v němž vylíčeny mu výhody obce a jejího okolí, a žádáno by přičinil se o zřízení elektrické dráhy do Liboce.

Když žádosti této vyhověno nebylo, obrátili se interesi spojených obcí ve věci té pamětním spisem ku městu Praze x./, který podán k rukou náměstkovi starosty JUDr. Vladimíru Srbovi, jenž deputaci přislíbil, že ve věci té kroky učiní, ač bohužel se tak až podnes toho nejmenšího nestalo.

Téhož roku -1896- vypsány jsou obecní volby do zastupitelstva, při nichž určitou úlohu hrály novinné husy, které za předešlého starosty pana Kyndla na zákaz zastupitelstva pod pokutou neměly býti honěny po silnici a cestách, ani též ku koupání na obecní nádržku sv. "BRUDEK", ač zákaz ten ovčí a prasat se netýkal, což opoziční straně dopomohlo ku vítězství. - Obec starostou za III. sbor kandidující, zvolen byl p. Jos. Ruprecht, mistr zednický čp. 44, který úřad ten dvakráte po době zastával a totíž po dobu šesti roků.

Vypsání voleb do V. kurie sešlo se několik místních dělníků smýšlení sociálně demokratického vhostinci p. Jos. Píseckého na Potřínách, by sobě porokovali o nutnosti založení si spolku "čistě dělnického" dle vzoru stanov "Československého sdružení v Praze", jenž měl býti záštitou - místní politické organizace sociálně demokratické. Při schůzce té, kde podávány různé návrhy a příklady ze života dělnického spolkářství složili přítomní po 40 hal. co základ na zadání potřebných stanov. Schválením stanov vešel spolek ve svoji působnost teprve r. 1898 pod názvem: "Všedoborový spolek POKROK v Liboci", ustanoviv si

za spolkovou místnost hostince p. Jos. Václ. Švarce proti škole čp. 31. Prvním jeho předsedou zvolen Václav Prchal tesař a jednatelem Václ. Vyšín, zedník, oba z Liboce. Po necelém půl roce přesídlen spolek zdůvodň: "Vojt. Štíky" pro odstranění z místnosti časopisů a spol. obrazů při plesu sokolském r. 1899 pořádaném, do hostince Jos. Veselého u nádraží č. 42. Když na nátlak některých členů za účelem prospěchu stal se spolkem podpůrným 1903 - který se od svého původního stanoviska více oddaloval, tu bylo samozřejmé, že spolku musí nadějíti doba - pakli totiž nevejde do svých starých kolejí - doba jeho úpadku. A to se stalo při valné hromadě r. 1905, kde podán návrh na změnu dokonalejších všeodborových stanov jež by členům lépe vyhovovali a zároveň by veskeé příspěvky na nemce. podporu byly členům procentuálně vráceny, čímž spolku by jen prospěno bylo. Návrh většinou přijat a podpisy ověřen jakož i usneseno by dotčené stanovy členské schůzi ku schválení předloženy byly. To se stalo, stanovy nové schváleny a zadány.

Když spolek dle těchto stanov vejíti v působnost, tu ze sobeckosti předsedy Vojt. Štíky zrazen a zaprodán spolek t. zv. " národním sociálům ", kteří z něho učinili sobě baštu ku ubíjení snah čistě dělnických, demokratických. Po marném uamlouvání viděli se nuceni pokrokový členové ze spolku vystoupiti a založiti si spolek nový pod názvem "Všeodborový spolek dělnický u liboci se sídlem u obč. Václava Švarce čp. 31. Ustavující valná hromada jeho konala se dne 17. června 1905 za přítomnosti 23 členů, kteří si zvolili jednohlasně za předsedu Jos. Zemana, výpomoc. úředníka " Dělnické úrazové pojišťovny pro král. české v Praze " a jednatelem Jos. Hykeše holiče.

Do spolku se nepřímí členové přijati řetězokováři, kteří za účelem zlepšení si hospodářského a sociálního postavení přihlášení ku " Říšskému svazu kovodělníků ve Vídni ", který

Jednak částečnou vinou členů samých, dále i intrikami národ. sociálů, jakož i vinou některých členů představenstva kovo-dělníků pražských, nedosáhli téměř po jednoročním placení žádoucího úspěchu. Jest bolno psát, že dělnictvo nedovedlo spojenými silami vymaniti se z područí velkoobchodníků pražských, nýbrž samo sobě v boji tom si vůči hledě v zad si padalo.

Za účelem založení neodvislé "Dělnické tělocvičné Jednoty pro Liboc a okolí", uspořádán dne 13. srpna 1905 "Všeob. spolkem dělnickým v Liboci" a politickými organizacemi sociálně demokratickými na Podbělohorsku, velkolepý výlet do Purkrabského háje, který jak hmotně tak i mravně nad očekávání se vydařil. Tím položen základ ku "Tělocvičné jednotě" se sídlem u ŠVARCU. Prvním předsedou zvolen Fr. Švare, zedník a jednatelem Jos. Švare ml. z Petřin.

Znovu zřízení silnice z Liboce do Ruzíně na místě staré cesty od domu p. Jana Zimy čp. 43 k cukrovaru a dvoru ruzín-skému, která v prabídném stavu se nacházela, provedeno starostou a mistrem sednickým Jos. Ruprechtem r. 1899 nákladem 6.000 zl., které společně nesli obce Liboc a Ruzín. Silnici po znovuzřízení převzal ve svoji správu okres. výbor na Smíchově, který poskytl 800 zl. subvence.

Téhož roku zřízena zde v domě čp. 29 proti kostelu četnická expositura s jedním mužem. Nyní nachází se četnická stanice v Horní Liboci čp. 17 a strážmistrem jest tu pan Moravec.

Starosta obce J. Ruprecht podal v obecním sezení návrh, by oslaveno ukončení 19. století bylo založením fondu pro zřízení obecního domu v Liboci, který vzrůstal by s dobrovolných příspěvků a darů, k čemuž po přijetí návrhu věnoval 10 kor. co základ.

R.1901 založen v hostinci p.Jos. Kučery " Dámský odbor
Ústřední Matice Školské, jehož první předsedkyní zvolena
pí. Marie Ruprechtová.

Vypsáním obec.voleb 1902 zvolen starostou obce
p.Jos.Kubr, rolník čp.12. Za něho vypsán konkurs na první
místo tajemníka obecního, které na podzim t.r.obdržel Ed.
Pokorný písař z Loun a setrval zde po dobu 3 let, t.j. do
r.1905.

Po něm byl zde 4 neděle Fr.Valzel-, který obdr-
žev místo tajemníka v Chlumci u Třeboně, odtě bez výpovědi
odešel.

Od 3.listopadu 1905 jest tu obecním tajemníkem
Jos.Šera ze Sedlece, politický okres Nová Paka.

Za starosty Jos.Kubra 1902 podali domkáři poblí-
že rybníka stížnost k obecnímu výboru, že je jím jediná ce-
sta dvorem p.Jos.Kučery čp.36 znemožňována uzavřením závory
-šraňku -až cesta ta od nepaměti veřejně každému užívati do-
volená byla. Obecní výbor po prozkoumání záležitosti dal stíž-
nosti domkářů místa, čímž majitel přinucen nadále cestu dvorem jinak
jim ku veřejnému používání bez náhrady dovoliti. Proti rozhod-
nutí obec.výboru podal p.Josef Kučera námítky k okres.výboru
na Smíchově, který rozhodnutí obec.výboru potvrdil, uznav cestu
dvorem za veřejnou, čímž záležitost na nějaký čas ve prospěch
domkářů vyřízena. Po čase stalo se rozhodnutí v obecním výboru
s p. Jos.Kučerou, že obec provede kolem jeho stavení přes část
louky cestu novou, pakli totiž obci přenechán pozemek v levné
ceně, začež po vystavení spojovací cesty kolem jeho stavení ne-
bude žádati veřejnosti cesty jeho domem-dvorem-. Po udluvení
ceny za čtver.sáh, vyplaceno obcí p.Jos.Kučerovi za sáh 50 Kčajc.
a p.Jos. Kubrovi za sáh 2 zl. Zřízení cesty -silnice- t.zv.

Pelikánky zadáno p.Holoubkovi,mistru zednickému z Hostou-
ně 1904,jemuž dělnictvo pro malé platy na této až do vyro-
vnání zastavili práci. Nákladu vyžadovala silnice .....

Hasičská lezačka na této silnici umístěná,postar-
vena nákladem Hor.a Dol.Liboce za 100 zl.pro hasičský
zástní sbor.Ve spodku její zřízena komora ku zavírání tu-
láků,ač dotčenému úkolu v žádném směru nevyhovuje,jelikož
tito do ní v zimě zavírání býti nemohou by nezmrzli a v
létě by odtud nezakazeli.

Po 20ti letech konala a zde 23.a 24 května 1905
slavnost bílmování za přítomnosti přés.arcibiskupa hr.
Lva Skrbenského a jiných hodnostářů světských i církevních.
Po obřadech uspořádána slav.hostina,ku které mezi jinými
pozván representant obce starosta Jos.Kubr,který tohoto
požitku nemohl si odepřítí,ač jako majetník statku mohl si
na své útraty nějaké to bumbání a papání k vůli pokroku a
vážnosti doby sám doma se svojí rodinou uspořádati a na
svůj hřbet před vřehností ohybatí.

Dne 8.září 1905,kdy konány volby do obecního za-
stupitelstva v Liboci,počínkla zdejší politická organizace
sociálně demokratická tuhý zápas za dobytí III.sboru proti
všem zpátečníkům a to : agrárníkům,klerikálům,planým svo-
bodomyslníkům a národním dělníkům,kteří ruku v ruce sboru
toho pro sebe za každou cenu ohleděli dobytí--; což se jim
přes všechno namáhání nepodařilo,ač na pomoc jim přišli
známý machrové s okres,nemoc.pokladny Smíchovské .Na návod
známého redaktora kladenské ROVNOSTI br.Čižimského podán
národním dělníky a stávkokazy proti volbám rekurs, na
základě čeho povolána dne 23.října t.r.na okresní hejtman-
ství " volební komise ",by podala šetření při volbách kona-

né-. Volební komise nomohouce nic podstatného ku zámutku rekurzníků proti volbám namítati, sestávala následovně: Starosty Jos. Kubra, mistra zednického Josefa Ruprechta, rolníka Jos. Šestáka, výpomoc. úředníka Úraz.pojišťovny děl. v Praze Jos. Zemana / který na přání pol.org.sociál.den. vřaděn starotou obce do komise, ač se proti tomu bránil a uhlíř Josef Herych x./.

Rekurzníky na hejtnanství zastupoval mlékař Josef Štrobach, jelikož v rekursu podepsán na prvním místě byl. Na žádost Štrobacha poněvadž prý některé plné moci od voliček podvodným způsobem vylákány byly, povolány v záležitosti této dodatečný svědkové dne 6. listopadu t.r. Jos. Hykeš, V. Kstelecký a Eleonora Slavíková, kteří toto co nejrozhodněji popřely. Na základě toho rekurs zrušen a nařízeny pouze doplňovací volby 2 náhradníků III. sboru, ježto dle zákona potřebných hlasů neobdrželi. Po vyrozumění obecního úřadu hejtnanstvím, vykonány doplňovací volby 2 náhradníků 7. ledna 1906. Z 80ti odevzdaných hlasů, obdrželi : Vác. Sýkora 46 hlasů,
Stanislav Vohánka 45 hlasů.

Na místo mezi tím zemřelého člena zastupitelstvá Jos. Zemana / zemřel v pražské nemocnici 15. 11. 1905 a pohřben na Vinohradském hřbitově / nastoupil do výboru Vác. Sýkora, řetězokovář z Dol. Liboce. V ustavující schůzi dne 17. ledna 1907 zvolen 8 hlasy starostou za III. sbor Vác. Švare, hostinský z Šp. 31.

Nemalo zásluhu při volbách těch získal si, udělením různých pokynů atd. obecní tajemník Ed. Procházka t.š. v Liboci.

Věru byla radost podívatí se na zuřivé řádění různých těch volebních machrů, jakým hrubým způsobem a nadávkami hleděli volby do obce ve prospěch sedláků unemožniti, co se jim poctivostí a rozvážností voličů žádným způsobem nezdařilo a napříště asi nezdaří.

Z usnesení " Zemské konference sociálních demokratů v Čechách", za dosažení spravedlivého požadavku " Všeobecného, rovného, přímého a tajného práva hlasovacího ", jehož se strana dělnická téměř po 40 roků domáhá, podána k sezení místního obecního zastupitelstva dne 29. srpna 1905 petice následujícího znění :

Slavné obecní zastupitelstvo v Liboci.

Nejživotnější a nejdůležitější otázkou dneška je pro Český národ a lid otázka změny volebního řádu pro zemský sněm král. českého a obce. Pracující lid českého národa a všichni pokrokoví lidé, mající zájem o prospěch a rozvoj všeho občanstva, zahajují upřímnou akci za nejdůležitější a lidový požadavek: všeobecné rovné, tajné a přímé právo hlasovací do zemského sněmu a obcí. Doseavadní složení sněmu království českého není výrazem ani národnostní ani občanské snášenlivosti a spravedlnosti. Volební řád dnešní je zpracován tak, aby všechno usnášení bylo závislo na kurii šlechty a velkostatkářů, jež nemá pochopení ani dobré vůle rozehřáti se pro potřeby země a lidu. Tím jest naše země zabývána co do významu, znemožňována v pokroku kulturním i hospodářském. Malý počet lidí o nás rozhoduje a to proti ohromné většině lidu z venkova a pracujícímu lidu zvláště, který z práva volebního jest vůbec vyloučen, anebo musí se spokojiti s nepatrným zastoupením. Ve všeobecném rovném, přímém a tajném právu hlasovacím jest zosobněna idea spravedlnosti a práva.

My, Čechevé, jsme svými dějinami a velikými činy našich demokratických předků vázáni k tomu, učiniti pro demokratismus, pokrok, právo a spravedlnost vše, co je v naší moci. Osvědčme to skutky, řekněme světu, že v našich žilách koluje krev demokratů, lidí spravedlivých. Žádáme Vás, pánové jménem pracujícího lidu, abyste v sezení obecního zastupitelstva učinili usnesení na prospěch všeobecného, rovného, tajného a pří-

mého práva hlasovacího a přiloženou petici odhlasovali a ověřenou podpisy zaslali na adresu výkonného výboru. Petice bude pak odeslána sněmu království Českého.

Veškerý pánové! Buďte ujištěni, že kladné vyřízení žádosti této bude přijato s povděkem, a Vaše demokratická jednání v tomto případě vpiše se v mysl všeho českého dělnictva a pokrokového občanstva. Prosíme o rychlé vyřízení, vše spěchá!

S veškerou úctou

Výkonný výbor místní organizace Josef Zeman

t.č. důvěrník v čp-88.

Petice na přímluvu p. Václava Kyndla všemi hlasy přijatá.

Ve schůzi té zasedali:

Jos. Kubr, starosta, Václ. Kyndl, Jos. Ruprecht, Jos. Kučera, Václav Švarc, Jos. Šesták, Fr. Procházka, Mat. Vošklivý a Hynek Bílý.

Za dosažení tohoto práva pořádán stranou demokratickou proti všem nepřítelům volební reformy v Praze na Havlíčkově náměstí dne 24. září 1905 veliký tábor lidu, jehož se místní organizace počtem 100 mužů účastnila. Toliko organizace nár. sociálů neuznávala tábor a právo volební za nutné - proti čemu vylepila vše letáky, vybízející by nikdo demonstrace se neúčastňoval.

Dne 10. října t.r., kdy počal zasedati sněm Království Českého v Praze, tu stranou sociálně demokratickou konsignováno veškeré dělnictvo do Prahy, by před sněmem demonstrovalo své přirozené právo. V obci toho dne - za deštivého počasí - sešly se organizace : Kladno, Unhošť, Jenč, Hostivice a Ruziň s rudými prapory. načech společně - počtem na 600 mužů a žen - vyšlo se rázem 8 hodiny ranní do Prahy. Toho dne byly v Liboci všechny krámy a hostince celé dopoledna zavřeny, co činilo dojem velikého a významného svátku. Před branami Českého sněmu sešlo se 100.000

mužů a žen . / x. /

Ani nyní neuznali nár. sociálně sůčastnit se této demonstrace, a to zohledu čistě stranických.

Při manifestaci za právo volební dne 5. listopadu t.r. v Praze, kde do bezbranných pražskou policií stříleno a sekáno šavlemi, zatčen byl dělník Křetzkovářský Josef Kříže z Liboce, ježto u něho nalezena stará nepotřebná pistole, kterou odborný znalec prohlásil spíše za hračku nežli za zbraň k upotřebení možnou. Pro toto nedopatření podána naň dle §§ 2., 32., a 36. cís. patentu ze dne 26. října 1852 č. 223 ř.z. žaloba, pro kterou držán ve vyšetřovací vazbě 7 dní, načež na obhajobu Dr. Boučka vyměřena mu toliko pokuta pro nedovolené nošení zbraně v obnosu 10. korun.

Ze ušlý zisk-výdělek-obdržel od děl. strany demokrat. jako podpora 18 korun.

Toho dne na manifestaci bylo 25 členů "Děln. tělocv. jednoty z Liboce", výjma jiných členů organizace.

V den zasedání-zahájení-říšské rady ve Vídni dne 28. listopadu 1906, uspořádány též ve všech čelnějších městech v Čechách a na Moravě manifestační tábory, -na nichž očekávána odpověď vlády, stran vyřízení otázky-všeobecného rovného, příjného a tajného práva hlasovacího-. Manifestačního průvodu v Praze a tábore na Staroměstském náměstí sůčastnila se z Liboce organizované dělnictvo a Těl. jednote společně s dělnictvem ruzínským, počtem na 300 mužů a žen se standarty a rudými prapery. Toho dne již uznalo dělnictvo národně-sociál. za svoji povinnost se v Praze demonstrace za volební právo, za kterým účelem rozhodilo letáčky následujícího znění:

✓ " Bratři! Sestry! Lidé český !

Hoďina Tvá udeřila. Do ulic, do ulic ! "

V úterý dne 28. t.m. sejde se říšská rada ve Vídni,

x. / Deputace u zemského maršálka a místopředsitele sestávala:
za Čechy - Ant. Němec, Ludvík Aust, Johanis a Habermann
za Němce - Schafra, Sellinger a Bendl.

Deputaci vedl říšský a zemský poslanec Dr. Kalina.

tento zločivý lupič práv lidových. Tento den, kdy se privilegovaný parlament zamkne veškerá práce, neboť tento den český muž a česká žena, jest velikým svátkem boje za nejsvětější právo naše, za všeobecné rovné hlasovací právo. Tento den také budeme všichni manifestovati průvodem veřej. od vinohradského národního domu na náměstí staroměstské. Proto všichni, kdo cítíte národně, česky a demokraticky, čeští junové, čeští mužové i ty, česká ženo, přidejte v úterý dne 28. listopadu o půl jedné k národnímu domu a do Korunní třídy. - Přijí každý, je to tvá povinnost.

Důvěrníci strany národně sociální.

Na tuto výzvu vypravili se zdejší a různý národ. sociálisté počtem na 120 mužů a žen pod černým praporem s červeným křížem na Prahu. Kde zůstaly rolníci a úředníci cukrovaru, kteří se hlásí ku straně národně-sociálistické? Nebo neuznávali právo hlasovací za nutnost doby? Věru bolno jest pohlížeti na sv. také stranu dělnickou, která pro rozvoj věci hospodářských i sociálních musí se dožadovati součinnosti továrníků a sedláků majetných. Bylo by na čase, by národní sociálisté již tuto stranu odložili a staly se bez pomoci jiných stranou dělnickou čistě socialistickou, což by jim zajisté ku škodě nebylo.

Na důvěrníky obou těchto frakcí podána žaloba pro přestupek schvazovacího zákona, začež odsouzení byli ku pokutě po 2 korunách v pádu neobytnosti na 6 hodin vězení.

Výsledek rozhodnutí vlády na prospěch všeobecného hlasovacího práva, oznámen byl toho dne večer telegramem z Vídně následujícího znění :

" Ministerký předseda Gautschi prohlašuje, - že v

-že v únoru podá volební předlohu o všeobecném rovném právu hlasovacím. Analffattu nebude volební právo oňnato. Také nebude omezeno podmínkou hospodářské samostatnosti. Volební okresy budou národnostně ohraničeny. Vláda podá také návrh na změnu jednacího řádu a na reformu panské sněmovny."

Znění telegramu vyvolalo pochopitelné vzrušení proti vládě, že požadavek samovolného práva hlasovacího bez příčiny na tak dlouhou dobu oddaluje.

Spis " ./ petice, zaslany obcí k zemskému výboru v Praze dne 7. července r. 1906.

Slavný výbore zemský, zástupče sněmu království Českého v Praze.

Královský hrad pražský byl na základě žádosti c. k. finanční prokuratury v Praze podané dne 29. června 1866, tedy za vpádu Prusů rozhodnutím c. k. nejvyššího soudu ve Vídni dne 13. listopadu 1866 vložen v deskách zemských do vlastnictví c. k. dvorního eráru.

Vklad tento povolon byl však na základě pouhého potvrzení c. k. místodržitelství ze dne 11. června 1866, že hrad Pražský jest od nepamětných dob v neobmezeném faktickém držení nejvyš. dvorního eráru.

Vklad jest neplatný už proto, že byla na základě pouhého osvědčení o držbě skutkové do desk zemských vložena držba právní, čili právo vlastníka. Avšak vysvědčení místodržitelské je nepravdivé, neboť hrad Pražský byl od svého počátku ve faktické i právní držbě země České, kterouž vykonali panovníci čeští nejprve knížata a pak králové společně s nejvyššími úřady a sněmem, kteříž na tomž hradě českém sídlili a zasedali,

a odtud veškeru svoji vládu a moc s králem na celou zemí provozovali.

Hrad Pražský vznikl jak učí Palacký a Tomek společným přičiněním a nákladem všech obyvatelů župy dle něho pražské zvaný a odpojení knenů pod vrchnost knížete českého jako starosty národního stal se " královstvím " t.j. jménem státním.

Byl to dle Jirečka nejpřednější hrad zemský. Byl to i hrad Pražský středisko veškeré vládní, soudní a zákonodárné činnosti státu českého. Některých budov na hradě se zahradami v okolí používal král s dvorem svým jiných domů země sama potřebovala pro úřady a sněm. I v pozdějších dobách byl hrad stavený a opravován ze státních peněz českých z kterých pozřizeny jmenovitě dosud zachovalé a to nejdůležitější stavby z doby Vladislavovy, Matyášovy, Rudolfovy. Komora králov. českého jako státní pokladna česká vedle příspěvků na vychování dvora královského zvláště nakládala na stavby v zámku jako separátní položku svého rozpočtu. Kromě toho český sněm několikráte za doby Habsburků, králů králov k jich žádosti povolil znamenité berně zemské výslovně na stavení v hradě. Ferdinand I. stavěl letohrádek králové Anny a opravoval hrad po vyhoření v r. 1541 z důchoď komory české a z berní sněmem povolených.

Rudolf II. r. 1580 žádá nejvyšší zemské úředníky, aby zálohou na vrub příští berně zemské poskytli mu peníze na opravy sálu Vladislavského ještě jest to obzvláštní okrasa a klenot zemský. R. 1583 a 1606 dosahuje velkých berní k stavbě hradu od sněmu, protože hrad jest " k zemským potřebám ".

Matyášovi slavný sněm z r. 1615 povolil berní na stavbu zámku pražského " ještě že království tomuto a obyvatelům jeho a budoucím jim potomkům k obzvláštní poctivosti a poctivale sloužiti bude ".

A sněmy Pobělohorské uvádějí příspěvek na stavbu hradu jako na potřebu zemskou. I jest tedy od nepaměti pevným přesvědčením veškerého obyvatelstva země České, že hrad patří veškerému království Českému, jehož jest majetkem neodcizitelným, neboť vztahuje se naň, jakožto korunní majetek český, předpis slavného listu Vladislavova ze dne 12. listopadu 1499, jenž předpisuje:

" Než po dnešní den nemáme více ani budoucí králové čeští nic od království zastavovati bez rady vši země české ani zámkův / kterých nyní v držení jsme aneb napotom nebudeme / zavazovati nemáme nižádnému. Než chtěl-li bychom kdy, buď my aneb budoucí králové čeští které zámky ... pro potřebu zemskou zastaviti, to máme moci budeme s radou a vůlí vši země a jináče nic. Pakli bychom oves to, co zastavili neb dali, prodali bez rady a vůle vši země, buď my aneb budoucí králové čeští to ..... žádné moci nemá a nebude ."

Tohoto zákona šetřili Habsburští králové před Bílou Horou postupující domy na hradě pražském do vlastnictví se svolením sněmu Českého, tak Maximilián Jiříku Pruskovskému r. 1581 a Rudolf Jiřímu staršímu z Lobkovic r. 1585.

Tento zákon potvrzen byl také v obnoveném Zřízení Zemském A 22 v majestátu Ferdinanda II. a 29. května 1627 ve všech korunovacích přísahách Habsburských králů, posléze dne 7. září 1836 c. Ferdinandem V., takže platí doposud za právo. A byl zachován při prodeji českých korunních statků i králi pobělohorskými.

Podle tohoto zákona jest přenesení vlastnictví v deskách království Českého na c.k. dvorní erár neplatné, jelikož sněm český k takovému odcizení hradu od království nesvolil.

Rovněž tak jsou beze větší moci snalouvy další, kterýchž na základě tohoto neplatného vkladu bez svolení českého sněma, některé domy a pozemky ke královskému hradu náležející, byly odprodány nebo darovány různým osobám pouze prostředkem dvorních úřadů na základě nejvyšších rozhodnutí, ano i bez nich a pak dle nich v deskách do vlastnictví nabyvatelů těchto vloženy.

Vznášáme tedy jako věrní synové této země panstvílivý práv království snažnou žádost:

Slavný výbor zemský, rač se přičinit, aby královský hrad pražský přinavrácen byl zase do vlastnictví naší české koruny majetníka svého odvěkého. Za tou příčinou račiž návrh učiniti sněmu českému, jako strážci celistvosti české koruny aby vypravil slavnou deputaci k Jeho Milosti králi českému a prosbou, aby kázal napravití nynější bezprávná ve způsobě zemského zákona dle těchto zásad :

§.1. Královský hrad pražský a jeho příslušenství tvoří tyto nemovitosti:

- a./ královský/dům / hrad č.1. na Hradčanech v Praze zapsaný ve vkladě č.1. desk zemských;
- b./ dům probošství u sv. Víta čp.48 na Hradě v Praze ve vložce 6 desk zemských;
- c./ dům v rožkošné zahradě čp.50 na Hradčan, v Praze, ve vložce 21 desk zemských;
- d./ letohrádek králové Anny, dům čp.52 na Hradě v Praze ve vložce 22 desk zemských;
- e./ dvorní jízdárna čp.53 na Hradčanech v Praze ve vložce 23 desk zemských ;,
- f./ dvorní jízdárna čp.54 na Hradčanech v Praze ve vložce 24 d. zemských;
- g./ jízdárna čp.55 na Hradě v Pr. s galerií ve vl.25

- h./ dům čp.73 Na hradě.v Praze ve vkladbě 89 desk zem..
- ch./ cimbuří na zámeckém valu s 2.tvrzemi ve vložce 69 desk zemských;
- i./ Strážnice na Mariánských hradbách ve vložce 70 desk zemských;
- j./ svah k umělé silnici blíž Jeleního příkopu pod Prašným mostem ve vložce 1.pozemkové knihy Praha-Hradčany;
- k./ část Jeleního příkopu níže Prašného mostu ve vložce 4 pozem.knihy Praha-Hradčany;
- l./ Jelení příkop pod Prašným mostem ve vložce 5.pozem.knihy Praha-Hradčany;
- m./ stavení čp.188 na Hradčanech ve vložce 177 pozemkové knihy Praha-Hradčany;
- n./ stará obora v Bubenči ve vložce 347 desk zemských;
- o./ nová obora královská HVĚZDA se Stěpnicí v Bubenči ve vložce 1336 desk zemských.

§. 2. Vlastnické právo ke královskému hradu pražskému a jeho nemovitostem v § 1.uvedených náležejí České koruně.

§. 2. Panující král český má ke královskému hradu pražskému jakožto k sídlu svému a k jeho příslušenství právo používati podle zásad práva občanského o přívání cizího jmění.

Při tom však platí ještě tyto zvláštní předpisy :

- a./ Král český může na zámeckých nemovitostech dáti provésti všeliké mašny, které se jemu zdají býti potřebnými aneb i jen vhodnými k zachování k okrase, avšak se šetřením vzácných stavitelských památek a s plným zachováváním síně Vladislavské, letohrádku králové Anny a letohrádku " HVĚZDA " v původní podobě sejmána.

b./ Opravy všeliké povinnou jest král dáti provésti na vrub příspěvků na vychování dvora královského rozpočtem státním v civilní listině jemu povoleného, Na týž náklad jdou též stavby nové.

§ 4./ Kdyby král zastavil některé nemovitosti královského hradu pražského potřebám zemským, jest na král. Českém, aby krylo výlohy s udržováním takových nemovitostí spojené z pokladny zemské.

§ 5./ Na všechna právní jednání směřující k tomu, aby kterákoliv z nemovitostí královského hradu pražského a příslušenství byla odcizena ať z úplna, ať jen z části anebo jakýmkoliv způsobem zavazaná, vstahuje se předpis listu krále Vladislava daného v Prešpurce dne 12. listopadu r. 1499 a slib české královské přísahy korunovační, Avšak všeliká dosavadní takováto zcizení nebo zavázání, která již stála o kterýchkoli pozemcích, jež ku hradu dle § 1. dosud přináleží, anebo někdy přináležely, a jež do desk zemských anebo do knih pozemkových po dnešní den byla skutkem zapsána, --prohlašují se platnými.

§ 6 ./ Každá nemovitost, která by k rozšíření hradu pražského aneb jeho příslušenství byla sjednána, jakož i všechny meliorace číkoli nákladem provedená a vše, co se odcizené částky zeměckých realit záplatou bude nabyto, připadá do vlastnictví České koruny, bezě vůl náhrady a se strany její nebo od země.

§ 7 . / Provedením tohoto zákona buď pověřen český ministr krajan.

V Liboci dne 4. července r. 1906.

Následuje šestnáct pečetí zdejších korporací a 65 podpisů místních občanů.

K o s t e l libecký měl býti založen dle kronikáře HÁJKA václava z Hlubočen " / r. 992 od knížete Boleslava II. na místě kde prý pohanský Vršovec Hradoboj pán na Ruzíni, ze vzdoru proti knížeti, že bral jím jejich starobylé rodině náboženství, které zaměňoval křesťanstvím, kázal zabít kněze PROSTIVOJE, lidu pohanskému hlásajícího / ! /.

Ku zprávě té nutno doložiti, že při založení kláštera Břevnovského r. 993 mluví se pouze o vsi LUBOCI s lesem MALKOVEM a nikoli o kostele, o kterém by se asi byla na tehdejší časy v zápisech také nějaká zmínka stala.

Bezpečně však ví se, že již r. 1313 stával zde kostel, o čemž možno čísti v listině, kterou vydal biskup JAN IV., níž odevzdal kostel ten se všemi požitky klášter Břevnovskému a který byl dokonce r. 1396 k témuž klášteru přivtělen udělením papežským—Pap. Bonifacius IX.—.

Starý původní kostel, jenž stál na místě kostela nynějšího, měl v presbytáři několikahranou dvě špičatá okna gotická, loď obdélníkovou a v průčelí věž. Vstupovalo se do něj po 4 schodech, byl velmi vlhký, tmavý a stačil prý sotva pro 300 osob. S křesťanstvím nalézala se ve sklepení pod věží, ^{proti hlav. oltáři} takže kněz jda sloužit mši, musel schromážděným lidem zde projíti. Kromě hlavního oltáře sv. mučedníků Fabiána a Šebestiána, byly tu ještě dva oltáře sv. Kříže a sv. Tadeáše apoštola.— Zvony vysely v dřevěné, poddřezané věži, jejíž na dva metry silné zdi se až podnes zacheovaly. První největší z nich měl nápis " Tento zvon slit jest od J. M. Löwa v Praze r. 1663 ke cti a chvále P. Boha, P. Marie, sv. Fabiána a Šebestiána, k záduší kostela Libeckého, za jeho Excellence Vysoce urozeného hrab. a Pána p. Bernarda Ignaciuse svatého říše hraběte z Martinic nákladem téhož záduší". Do dru-

Vysvětlivky ku str. 57.

"/ Václav Hájek byl řeholníkem a českým kazatelem na Malé Straně u sv. Tomáše, kde také psal "Českou kroniku" která poprvé vyšla tiskem r. 1540. Zemřel v klášteře sv. Anny na Starém Městě r. 1553.

hé přelit při přestavbě kostela r.1843 od zvonáře Karla BELIMANA v Praze. Když r.1866 zuřil ve Vokovicích veliký požár, tu se stalo, že při vyzvánění na poplach, neopatrností kostelníka - Nováka - byl zvon rozbit, ve kterém stavu ponechán řadu let. Teprve na podnět faráře Vlastimila Hálka a některých občanů, podniknuta společná akce, by veřejnou sbírkou mohl nechán býti přelit. To se stalo r.1898 a práce ta svěřena p. Arnoštu Diepoldovi zvonáři v Praze.

Druhý zvon má nápis " Tento zvon jest ulit ku cti a chvále P. Boha, blahoslavená P. Marie, sv. Václavu, dědici českému k záduší kostela Libockého nákladem téhož záduší a. D. 1663".

Třetí zvon má nápis nečitelný. Umíráček má letopočet 1663.

Všecky tyto zvony uklik, Jos. Mikuláš Löw zvonář v Praze.

Velmi sešlý kostelík ten nevyhovoval potřebám četných osadníků; postaven proto přičiněním faráře Frant. Lampy kostel nynější ve slohu renaissance v podobě kříže. Po zboření starého kostelíka r.1842, počalo se ihned stavěti, avšak stavba ta protáhla se až do r.1844, kdy kostel také dne 20. října o slavnosti " Posvěcení chrámu ", jmenovaným farářem, jenž tehdy i úřad vikáře zastával, znovu vysvěcen.

V kostele té doby byl již jen hlavní oltář od troláře Rixiho z Prahy, a mistr. obrazem sv. Fabiána a Šebestiána od Jos. Helicha za 600 zl. C. M. zhotovený, a varhany od dvorního varhanáře Gärtnera za 1.400 zl. C. M. postavené. Ze starého kostelíka přeneseného do nového, pěkně řezaná socha trpícího spasitele a a křtitelnice s řezbou na víku. Obraz Apoštolů - čtrnácti sv. Pomoctníků - nemalé ceny a staršího původu zavěšen je nyní v sakristii. Postranní oltář Panny Marie na pravo v lodi, ozdoben jest obrazem " Matky Boží ", který mal-

val r.1846 historický malíř Markovský; zemřel však než obraz byl hotov, a proto dokončen malířem jména neznámého.

Protější oltář sv.Kříže s obrazem Markovského, zhotoven též r.1846.

Oltář se sochou P.Marie Lurdské pochází z r.1893 a oltář se sochou sv.Anny, jejíž zhotovil Karel Kaluha z Prahy, postaven ze sbírek r.1893.

Oltář " Nejsvětějšího srdce Ježíše " , se sousoším sv.Františka a sv. Josefa věnoval na oslavu 50ti letého panování r.1893 JUDr Julius Nejedlý, advokát a obhájce ve věcech trestních z Prahy.

Všechny oltáře provedeny jsou ve slohu renaissančním se slohem kostela se srovnávající.

Věžní hodiny pocházejí z dob znovuzřízení kostela, které delší dobu byly porouchány, takže r.1877 opraveny od německého hodináře, nákladem místního zpěváckého spolku Hvězdy.

Hřbitov rozkládal se až do zboření starého kostela kolem téhož, a od r. 1842 umístěn na návrší u Hvězdy, blíže domu čp.20.Na nátlak občanů z nedostatku místa a hlavně ze zdravotních ohledů přeložen r.1902 ku okresní silnici Vokovické, kam taky od téhož času pohřbívají obce Liboc, Vokovice a Vele-slavín.Od téhož roku -1902- vybírají si zmíněné obce poplatky za pohřbívání, což před tím vybíralo záduší.

Přeti kostelu při domku čp.4 se na umělé homoly se nacházel dřevěný kříž, který jsa však velice sešlý, nahrazen křížem novým a umístěn před hlavním vchodem kostelním.Nový tento kříž zhotovil r.1877 nákladem " Libocko-Žužínského zpěváckého spolku Hvězdy " ,jednoruký kolář z Liboce jménem Č.Petříček.

Lípy před kostelem se nacházející, vysazeny byly na počest snoubenců-korunního prince Rudolfa a princezny Štěpánky dne 12.května r.1881.

F A R A líbocká náležela v nejstarších dobách k právomocnosti kláštera Břevnovského, později k obvodu dekanátu Ořešskému, a byla povinna odváděti pololetně 12 grošů papežského desátku. Z plebánů čili farářů, jež na zdejší farnosti působili jsou nám známy: R. 1355 uvádí se zde Pater Vavřinec, který přeměnil si faru s Protivou farářem Lukavickým. Protiva působil zde od r. 1375-1380. Krátkou dobu byl zde farářem Benzlín, po jehož smrti r. 1380, dosadil sem opat Oldřich xx./ kaplana neboli almužníka u blahoslaveného Vintíře v klášteře Břevnovském xxx./, Kříže, kterému farář Protiva odkázal knihy kostelní "/, R. 1383 přeměnil si Kříž se svolením opata JINDŘICHA faru s plebánem Jačkou ze Svojšína. Od roku 1385-1407 uvádá se zde farář Rivín, který před tím byl řeholníkem v klášteře Břevnovském "/. R. 1417 přeměnil si farář Duchkoň s Vilémem farářem na Krtni a o rok později tento opět s Jakšem farářem v Dřínově. Jakš jsa sotva na zdejší farnosti půl roku směnili tuto s Prokopem, jenž však r. 1419 odešel do Hloupětína, od kterého roku dostal se sem farář Jan. x./.

Od té doby nedochovalo se nám bližších zpráv o zdejších farářích katolických. - Ježto však v době husitských válek náležela obec měšťanům Staročestským, možno souditi, že sem byli stranou pod obojí, doseazování kněží uktraquističtí či kališníci.

R. 1350 stál odtud nějaký kněz jménem Jan, před konsistoří uktraquistickou -./ obžalován jsa, že v kostele, že škaredě kostelníkům lál, že sedlákům apílal pijaně, že o procesi s velebnou svátostí neuctivě jednal a že dokonce jednoho muže se dvěma ženami oddal a chtěl ho ještě s třetí ženou oddati.

---

xx./ Václ. Vladivoj Tomek v Dějepise Města Prahy uvádí opata Jindřicha. xxx./ Libri enf. Tomek, Děj. Pr. V. 207
"/ Tadra: Soudní akta kons. II 68 "/ Tomek Dějiny P. V 203
x./ Libri enf. -./ Borový : Akta konsistoře uktraqu. I 115.

V těchto starých dobách stávalo se dosti z husta, že zbožný uanfajčí, t. zv. kšeftovník odkázal poslední vůlí záduší kostelnímu, na místě hotových peněz, jichž tehdy po řídku bývalo, buď ovcí nebo krávu. Správa záduší dávala pak odkázané dobytče do gruntu jí náležejícího na chování a tím závazkem, aby držitel statku za užitek jeho odváděl k záduší poplatek. Takové "ŽELEZNÉ KRÁVY" nalézali se na gruntě dědičně a nesměli bez svolení záduší býti jinému přenechány.

R. 1622 byly podobné dvě "ŽELEZNÉ KRÁVY" na statku p. Baltazara Pochmanna ve Vokovicích x. / z nichž platilo se ročně k záduší sv. Markéty v Břevnově 18 kr. a k záduší Libockému 16 kr. Po válce třicetileté - od r. 1648 - náležel kostel Libocký k patronátu purkrabství Pražského, dnešního to zemského výboru. - Valně sešlý kostelík, v němž církevní obřady po tu dobu se nekonali, obnovil r. 1653 nejvyšší purkrabí Bernard hrabě Martinic, a zavedl při něm opět duchovní správu.

Prvním duchovním správcem, byl zde ustanoven - od r. 1671 - 1672 - farář kostela Týnského Bartoloměj Matias Halle z Hallenberka, který v ty doby byl i administrátorem všech kostelů náležejících pod patronát Purkrabský. Od něho též pochází se dne 3. června r. 1671 nejstarší farní matrika. Do něm byl zde farářem Ondřej Šelík od r. 1672 - 1682, a od téhož roku Jan Václav Olomoucký farář kostela Týnského a administrátor kostelů purkrabských. - R. 1695 vedli zde správu kostela, krátkou dobu, řeholníci řádu sv. Františka z Prahy a po nich od r. 1696 - 1702, spravoval kostel Libocký farář od Panny Marie na Louži v Praze.

Roku 1702 dne 20. ledna prohlášen jest kostel Libocký zvláštní zřizovací listinou farním, kterého roku obdržel svého faráře, na jehož výživu určeno úřadem 42 korců polí s tou podmínkou, že jednu šestinu čistého zisku, jest povinen

ku kostelu odváděti.

Nejstarší matriční zápisy zni:
/ f a r n í /

Matrika Křestní - Pokřtěná Dorota

Otec, Samuel / Smolík
L H O T S K

Matka
Dorota

Kmotři : Simeon Soukup, Kateřina Smolíková

Leto 1631 - 31. Január

- - - - -

Matrika K o p u l a č n í - Benich, Šimon Stejskal

z Liboce

nevěsta: Justina

Družbové : Matěj Čádek, Jan Mařík

Leto 1688 12. Január

- - - - -

Matrika U m r t n í : Pohřben, Šimon Hracitthus Tobiaczov-
ský, písař hraběte Lažanské-
ho.

Leto 1695- 10. Maje

- - - - -

Prvofarářem ustanoven zde - 1702 - Jiří Josef Saar, jenž
r. 1716 zde zemřel.

Po jeho smrti nastoupil P. Kar. Mat. Christen. R. 1720 do-
sazen sem farář Max. Florentin Staropreský a po něm r. 1726 Jan
Lukáš Stadelmayer. R. 1753 byl zde farářem, bývalý kaplan, syno-
vec předešlého Josef Petr Stadelmayer. Za jeho úřadování ode-
vzdána je r. 1768 duchovní správa v Motole faráři Libockému,

na kádom nártorfen obdani a obdani.

Vlastní nártorfen, který z. 1894 stal se do definitivní ústavy

po něm jako administrátor nastoupil v r. 1892

mládež z. 1894.

Čap. který pro poručení nastoupil v r. 1892 za třetí svého

Na upřednostnění z. 1894 P. Václav

Koučím, který z. 1892 dne 22. prosince zemřel do vyhlášení

Černého, na něj a z. 1892 nastoupil v r. 1892 nový z. 1892

po z. 1892. Po něm jako administrátor nastoupil v r. 1892

z. 1892, který v r. 1892 nastoupil dne 2. listopadu

z. 1892 byl z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892.

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892 z. 1892

Francst Libocká náležela až do r.1790 k vikariátu Smečenskému u Slaného.R.1791 zřízen byl knížecí arcibiskupský vikariát v Praze při kostele Týnákém,k němuž podřízeny farnosti na jednu míli vůkol Prahy.Když ale lidnatosti v osadách blíže Prahy přibývalo,zrušen byl r.1852 vikariát pražský a místo něho zřízeno několik vikariátů v okolí Prahy,mezi nimi i vikariát Libocký,k němuž farní osada Břevnovská až dodnes přináleží. R. 1881 byla vinice Šafránka AKLADRÁSKA z farnosti libocké vyfařena a r.1881 farou i školou k Břevnovu přidělena.

K farnosti kostela Libockého bývaly kromě dnešních obcí Zlejčina s osadou Radostí,Řepů,Ruzíně,Vokovic a Veleslavína přifařeny tyto vesnice a místa.Bohnice za Vltavou s filiálním kostelem sv.Petra a Pavla,jenž r.1788 stal se farním a nyní přináleží k vikariátu Proseckému,okres Karlínskému,Nebošice,jež z farnosti Libocké r.1785 vyfařeny a přiděleny k lokálii sv. Jana na Šárce.Od r.1887 mají svůj vlastní kostel sv.Cyrila a Metoděje.Kostel ten vystavěti dal opat strahovský P.Zikmund STARÝ -zemř. 1905-Stodůlka s filiálním kostelem sv.Jakuba,byvše však r. 1787 povýšeny na lokálii,obdrželi svého duchovního správce-. Bílá Hora s poutním kostelíčkem P.Marie Vítězné,jenž byl r.1787 přidělen k lokálii Stodůlecké,přináleží od r.1838 k far. Břevnovské. Košíře s filiálním kostelem " Nanebevzetí P.Marie " Od r. 1861 zřízena jest však v Košířích expositura se zvláštním duchovním správcem.

—————
—————
—————

    Za administratování P.Vlastimila HÁLKA x./ oslavená
900 letá památka postavení zdejšího kostela sv.Fabiana a Sebe-
stiána r.1892 za dosti hojného účastenství církvi věrných spol-
ků a korporací,jakož i různých církevních a civilních hodnostá-
řů.

Vyvěstlivky k straně 67. ^{65a/}

1. / Sazání to pro milostné styky, jež udržoval se svojí-

hospodyní Karmánová a které nezůstali bez následků do-

hmo jej ku sebevraždě, zaž zodpovědnost padá na tehdejší-

vyšší církevníky - kněze. Za jeho úřadování nastoupil

místo kostelníka 1888 obuvník Josef Novák pšák. Tě

jako Vojín vysložili oddán pití lihovin, což mnohy

važné pohoršení při kostele působilo. Jméno však srdce del

dobrého. Zemřel dne 8. června 1902.

2. / Vlastnil Hájek, nar, se dne 20. července 1868 v Pacově,

kde jeho otec byl tajemníkem. Po vychování obce. Nvaly

navštěvoval gymnasia v Pelhřimově a Jindř. Hradci, bo-

hosloví v Praze. Na kněze vysvěcen 19. července 1891.

Kaplanoval na Zličově do r. 1892, načež se stal admini-

strátorem v Liboci a r. 1894 dokonce na prosbu pfi Kar.

Ruprechtové u kardinála hr. Schönborna - farářem.

Zde pohřbil také r. 1906 svoji matku - Annu za hojně úctí

obecenstva. Dne 3. VII. 1906 obdržel od papeže Pia X. Pá

" Pro Ecclesia et Pontifice ", proctřídění kardinála

la hr. Lva Skrbenského ze Hřístě.

3. / Vlastnil Hájek, nar, se dne 20. července 1868 v Pacově,

kde jeho otec byl tajemníkem. Po vychování obce. Nvaly

navštěvoval gymnasia v Pelhřimově a Jindř. Hradci, bo-

hosloví v Praze. Na kněze vysvěcen 19. července 1891.

Kaplanoval na Zličově do r. 1892, načež se stal admini-

Po dvou letech kol.r.1894 za instalace P.Vlast.Hálka oslaven tento akt místními i okolními spolky a korporacemi v předvečer za zvuků hudby Lampienovjha průvodem a slavnostními řeči. Jako odměny obdrželi spolky od faráře Vl.Hálka přihlášku a mnohé dar na výlohy po 20 Kč koren na peněžích.

Ve dnech 23.a24.května 1905 očekávána zde vzácná návštěva pražs.volepastýře hrab.Lva Skrbenského ze Hřibě,by zde věřícím udílel " sv.bířmování ".Proto skázalostem zdejší farou a několika jednotlivci připravovanou, svoláta na popud organizovaného děl.nictva veřejná schůze lidu dne 31.května t.r. s progr."Náboženství a klerikalismus",která na přání některé vlivuplné osoby zakázána.

Vylepené agitační červené letáčky zveou na schůzi na rozkaz páně farářův po obci kostelníci a ministranty strhány, co mělo za následek pátrání po lepších místním četnictvem , za čež na udání Richtra odsouzen důvěrník J. Zeman ku 4 kor. pokuty.Vylopení letáček těžce nesli i někteří majitelé domů prý "pro poškození cizího majetku ",na co si vedli stížnost u míst.obecního úřadu.

Mnohé články v různých pokrokových časopisech proti této klerikální stafáži otištěné přivedli p.far.Vl.Hálka zrovnaváhy,že hleděl svým věřícím s kazatelny dokázati-co obhájee páně kardinálův a své kapsy --"dobročinnost" jeho Eminence a lásku jeho k chudému lidu.Vypočetl na chlup,co z arcibiskupské pokladny na darech se ročně vyplatí,ale o tom,co tato pokladna za tisíce ročně přijímá, ovšem opatrně pomlčel.Tak ani cifra 40.000 korun nemůže nám nijak imponovati,poněvadž jsme přesvědčeni, že kdyby p.kardinál štědrost svou i strojnásobil,přece mu se statisícových příjmů jeho x./ více zbyde,než co starý bendštný mládence k pohodlnému živobytí potřebuje.

Ostatně známá jest všeobecně ta klerikální dobročinnost, která v pravdě není ničím jiným než kupováním duší za kus chleba, jež zejména děti do spárů, nějakého Albertina, Johannea a pod. se dostavší doživotním duševním mrzáctvím draze zaplatiti musí. Je pravda, že místní " Husité " a la J. Kučera a Václav Holeček-okázale oslavují výročí upálení M. J. Husa, leč prapory, jež o památný ten den vyvěšují, zneuctili tím, že propadly do vleku faráře Hálek. Česká správa naší obce tak se zapoměla, že vyslala od domu k domu obecního strážníka s vyzváním, by domy byly okrášleny prpory k uvítání osoby obci nepřátelské. Že sám kardinál pro klid a své pohodlí překazil stavbu dráhy elektrické kol arcib. paláce do Liboce a nikoliv obchodnici v Nerudově ulici, jak zdejší farář Hálek chce mnohým občanům namluviti, může nám dokázati obec. zastupitelstvo kr. hlavního města Prahy.

Těž nevysvětlitelno nám bylo z jakých pohnutek dal svoji villu pkrášlit v římské barvě žluté pražský žid G. Fischl. ale přesto projev většiny to nebyl. Všech jedenáct místních spolků postavilo se se vsí rozhodností proti jakémukoliv uvítání a ani jediný solidaritu neporušil. Veškeré pokrokové občanstvo lituje, že starostové z okolních obcí: Ruzíně-Ant. Novák, Vokovic-Jan Pokorný, Veleslavína -Hrouda, přišli vedle libockého J. Kubra dělati stafáž. Také není divu, že se vedle okres. hejtmána rady Alfréda Pokorného a zámeckého hejtmána Zapletala, o němž medávnou tak často ač ne s chválou psáno bylo, přitlačil se známý arcibiskupa " rytíř " dr. Nejedlý a s ním celá řada osobností si daly tu chvíli v Liboci dostaveníčko. Litovati jest, že hostinský Karel Tampa, kuž přes 40 r. starý, uznal toho potřebu jako nepřítel Říma dáti se také přitěto příležitosti obířmovati. Jaká byla nálada v občanstvu, nejlépe posouditi lze z toho, že k zabezpečení pokoje a pořádku vyslána byla do obce naší celá řada četní-

ků a nejméně 20 pražských policistův. Bylo by na čase by v místech na úpatí Bílé Hory .kde prosycen je vzduch atmosférou, z níž vane a výmluvně připomíná se věčné neusmíření s rakušáckým němectvím a klerikalismem, by napříště podobná " o s l a v a " v obci naší konána býti nemohla.

Postavení a bezdůvodné hlídání " S l a v o b r á n y " byl nucen farář Hálek si obstarati na své výlohy k velkému zármutku sám.

Stromky na pěšině pod farou k Ruzíni vedoucí vysázeny dne 29. března 1906 za zpěvu národních písní. Stromkům dáno jméno některého českého básníka s případným veršíkem za přítomnosti školní mládeže, čím dáti měl býti podnět pro lásku k přírodě a ku stromoví obzvláště.

Vysvětlivky ku stránce 73.:

Dosával-li učitel od obce na př. téhodne za
 rekordace. tak tehdy slul peněžítý důchod, jež žáci
 po domích vybírali-7 gr. měl tedy 21 krej. rýnsých, za něž
 si mohl tenrát koupiti 10 1/2 libri hovězího masa-
 Zoubok.

-osen

slgd

Od r. 1858 uvádějí se zde učitelé - učitelky

Václav Havránek od r. 1858 - 1873 x./

V r b a

Jan Kraus

Jan Pech

G r a n á t

František Sedláček od r. 1873 - 1903 x./

Karel Kliment z Blovic 1876

Frant. Slánský 1877

Božena Sedláčková

prov. Pokorná

1876 - 1896 " ./

Adolf Tilsch z Prahy

1877 ; když však

seznáno, že jest k vyučování neschopen, musel v měsíci dubnu t.r. místo opustit. Po něm provisorně nastoupil kandidát professury Jan Rohr z Planě, který zde do konce školního roku strval.

Mar. Horáková ze Smíchova 1877 - 1878 za
plat 280 zl. ročně

Jan Suchorádký z Počebaby 1877 - 1878

Vojt. Vaněček z Nepomuku 1878 - 1885, načež

při otevření nové školy dne 1. ledna 1886, ustanoven
tam co řed. učitel, kde působí podnes

Jindřich Pekorný z Prahy 1876 - 1882

Jindř. Baumann z Rokycan 1880 - 1880

Arnošt Vilím z Chotěboře 1880 - 1892

Frant. Vodička z Písku poprvé 1892 - 1897
podruhé 1892 - 1896

Rudolf Koníček 1883 - 1884

Růžena Krubrerová 1885 - 1886

Ant. Synek z Hor. Počernic 1887 - 1887

Lad. Salaš 1887 - 1889

Jan Jeřábek 1889 - 1895

Václav Taránek ze Smíchova 1890 - 1891

Jan Čemus 1890 - 1894

x./ Řídící učitelé v Liboci " ./ Industriální učitelky.

majíce učitelé nedostatečné platy, byli nuceni mimo vyučování hleděti si různých funkcí při kostele, aneb pohledávati samostatněji co písaři u vrchnosti. Ve škole zdejší, kde nebylo cvičení v katolickém náboženství a dle správy P. Maximiliána Sylvana z r. 1689 i služby boží velmi zřídka se konaly, tu naléháno missionáři aby sem dosazen byl spůsobilý farář, jenž by i okolní vesnice pod dozor přikázány byly x./. Jakmile někam dosazen byl katolický kněz, tu vázání jsou obyvatelé pod tresty a pokutami na služby církevní choditi a děti své ku cvičení náboženskému posílati xx./. Jinevěrec - žid, kališník - který by vyučoval děti své v soukromí, stratiti má všecken svůj majetek xxx./.

Návštěva školní byla ke konci 17. století šestiletá - od 9 - 12 let -, od těchto které děti byly v letní době osvobozeny, a jen v zimě měli pilně do školy choditi. Že tím děti mnoho na vědomostech nezískali, toho dokladem jest zavedení opakovacích nedělních hodin r. 1790.

Za panování císařovny Marie Terezie, vyskytoval se pro nedostatek odborníků, vzkáštňi druh učitelů na školách venkovských a sice byli to, vysloužilý poddůstojníci, kteří se naučili ve školách plukovních čísti, psáti a počítati, jimž jakož i jiným bylo třeba dožadovacího listu - dekretu - od konsistorie. Od r. 1790 až do r. 1848 vyučováno bylo v Řepých a ve Zlekčíně střídavě ob rok měsíčně po číslech dům od domu exkurtním učitelem/ podučitelem/, který tam ze školy místní byl povinen docházeti.

Do r. 1803 chodily sem děti - počtem 60 - z Košíř, od které doby mají svou vlastní školu. Rovněž tak i děti z Nebušic a to do r. 1814.

Dle ustanovení dcer, dekretu ze dne 16. května 1816 dle něhož učitelům škol triviálních čili obecných upraveno

Vysvětlivky strany 75.

males učitelů nohatecne platy, vlti noceni mmo vnovdni

-žmox itavě 0 platech učitelských v 16. stol. čas. Besedy učit. z r.

-ive oiyv 1.873 žmox vlti v vnovdni. Ve škole vlti vlti vlti vlti

-aviv 8 aně M. / Dr. Podleha : Katol. misie 1670 - 1700

-šmox vlti xx. / Bilek : Reformace katol. z r. 1889 i vlti vlti vlti vlti

vlti vlti. / Dr. Kracl : Arnošt hr. Harach , 30.

males vlti vlti. \. x. vlti vlti vlti vlti vlti vlti vlti vlti

-vnovdni vlti katolický kněz, vlti vlti vlti vlti vlti vlti vlti

-vlti vlti na vlti vlti vlti vlti vlti vlti vlti vlti vlti

bylo služné na 250 zl. ročně,

Za čištění školní světnice v níž vyučováno bylo přes 50 dítek bral učitel 12 zl. za menší jen 10. zl. ročně.

Pokračování seznamu učitelů :

Jar, Kádner z Hebušic	r. 1891
Václ. Schrü t t e r	1891 - 1894
Václ. Černo ch	1893 - 1895
Růž. Kraus t e n g l o v á z Břevnova kdy přeložena do Břevnova	1885 - 1889,
Mar. H ů f n e r o v á z Košíř	1889 - 1890
Jos. F e y e r t á g o v á za nemoc. učitele Jana Jařábka	1891 - 1892
Barb, Š o u r k o v á pouze z Prahy	1893
Jos. K o s p e r t	1895 - 1899
Emila V i l s d o r f o v á	1895
Josef M i c h a l	1895 - 1896
Vítězslava z V o t a v ů	1896
Antonín H r y c h	1895 - 1898
Eliška Š t ě p á n k o v á , stala se zde po odstoupi- vší slč. Sedláčkové r. 1896 industriální učí- telkou a působila zde dor. 1903. V nemoci její r. 1899 zastupovala vyučování dívek slč. Jindř. Kubátová z Ruzíně.	
Tomáš Š ě a j e r	1896 - 1900
Frant. H n i l i c a	1897 - 1899

V pádu potřebí opatřoval si učitel pomocníka sám proti pololetní výpovědi, který však než přijat byl, nucen představití se vikáři. Pomocník či jinak podučitel zvaný, míval na penězích 70 zl. ročně, ale za to dostával stravu, prádlo, topivo a posluhu, za což platil 4. zl. měsíčně učiteli.

R. 1833 místo staré školy na nynějším místě blízko kostela nová dvoutřídní škola vystavena byla, do které chodili pak žáci z Dol. Hor. Liboce, Zlejčína, Řep, Ruzíně, Vokovic a Volelavína .

Školné, jež rodiče dítek platily bylo vyměřeno r. 1826 dle poměrů obcí z každého dítěte za týden 1, ,1 1/2 až 2 kroje stříbra, jež si učitel sám nucen byl vybíratí x./. Při tom počítáno 47 týdnů na školu ní rok; ze 100 dítek školou povinných odečetlo se 10 dítek, o nichž se předpokládalo, že do školy nepřijdou nebo překážky jiné a proto školné že nezapraví, Chudí osvobození od školného, též i rodiče, jimž bylo posílati do školy současně 3 dítky,

R. 1832X 1832 uvádá se, že na škole zdejší vypomáhal svému staříškém u otci při vyučování Jan L e b o d a -nar. 1810- jenž později sem dosazen za učitele. Za něho docházelo na nedělní opakovací hodiny 171 žáků, kteří se již učili žomo- slu. R. 1853 působil zde co ředící učitel Václ. Hvránek xx./. Za něho navštěvovalo r. 1858 zdejší 2 tř. školu 162 hochů a 159 dívek. Při něm vyučovali co podučitelé : Jan Vrba, Jan Kraus, a Jan Pech xx./. Týž učitel posledně jmenovaný maje četnou rodinu, byl nucen si přivydělávati hudbou po hostincích a rovněž chosoním při různých příležitostech zpívati dům od domu.

Jak asi takové zpívání stavu učitelskému slušelo, vysvitá dle Václ. Beneše Třebízského, jenž tyto zpěvy znázornil následovně:

Na den sv. Řehoře-dne 12. března-vybral si p.kantor

nejvtipnější hochy ustanoviv Ofizíra, kaprála, praporečníka, bubeníka, pokladníka a rozdával jim říkání delší nebo kratší, ozbrojiv je případnou zbraní, jichž bývalo lécete. V ustrojení tom prošli řehoři po osadě všechny vesnice, kde obdrželi různé dary jako : Chleba, hrách, mouku, čočku, mák, vajíčka, suché švestky a j. v. , což podržel si učitel a dárky peněžité ponechal učitel hochům . Za ním chodívala žena učitele s nůží, v níž bylo někdy darů , že z místa dále nemohla, tak že musila chě nechtě ukládati. Kromě toho chodil učitel po koledě hned dopoledne po svěcení vody před třemi králi a odpoledne v týž s vátek od stavení ku stavení , kde psal všude svěcenou křídou počáteční písmeny třech králů - G x M x B, při čemž zpíval se 2 chlapci příležitostně popěvky. Po té obdržel učitel i hoši nějaký peněžitý dárek.

---

x. / Do r. 1817 platili sedláci kouskem pole místo sobotálem, jež mu zase některý soused obdělával svým potahem zdarma. Podobně neplatili i chudí penězi, nýbrž tím, co měli. Od téhož roku vybýralo se školné měsíčně nebo čtvrtletně na rychtě proti kvitanci od učitele podepsané.

xx. / Václav Havránek, nar. se dne 7. července r. 1803 v Lenešicích u Loun. Zemřel r. 1876.

xxx. / V matrice far. úřadu v Liboci připomínají se r. 1847 J. Kraus a r. 1857 J. Pech, který zemřel r. 1869 a pohřben jest na starém hřbitově, kde má od svých žáků postavený pomník.

V pádu potřebí opatřoval si učitel pomocníka sám proti pololetní výpovědi, který však než přijat byl, nucen představití se vikáři. Pomocník či jinak podučitel zvaný, míval na penězích 70 zl. ročně, ale za to dostával stravu, prádlo, topivo a posluhu, za což platil 4. zl. měsíčně učiteli.

R. 1823 místo staré školy na nynějším místě blíž kostela nová dvoutřídní škola vystavena byla, do které chodili pak žáci z Dol. Hor. Liboce, Zlejčína, Řep, Ruzíně, Vokovic a Vele-slavína .

Školné, jež rodiče dítek platily bylo vyměřeno r. 1826 dle poměrů obcí z každého dítěte za týden 1,, 1 1/2 až 2 kroje. stříbra, jež si učitel sám nucen byl vybíratí x./.. Při tom počítáno 47 týdnů na ško ní rok; ze 100 dítek školou povinných odečetlo se 10 dítek, o nichž se předpokládalo, že do školy nepřijdou nebo překážky jiné a proto školné že nezapraví, Chudí osvobození od školného, též i rodiče, jimž bylo posílati do školy současně 3 dítky.

R. 1832X 1832 uvádá se, že na škole zdejší vypomáhal svému staříčkém u otci při vyučování Jan L e b e d a -nar. 1810- jenž později sem dosazen za učitele. Za něho docházelo na nedělní opakovací hodiny 171 žáků, kteří se již učili žemu-slu. R. 1853 působil zde co ředící učitel Václ. Hvránek xx./.. Za něho navštěvovalo r. 1858 zdejší z tř. školu 162 hochů a 159 dívek. Při něm vyučovali co podučitelé : Jan Vrba, Jan Kraus, a Jan Pech xxx./.. Tyž učitel posledně jmenovaný maje četnou rodinu, byl nucen si přivydělávati hudbou po hostincích a rovněž chozením při různých příležitostech zpívati dům od domu.

Jak asi takové zpívání stavu učitelskému slušelo, vysvitá dle Václ. Beneše Třebízského, jenž tyto zpěvy znázornil následovně:

Na den sv. Řehoře-dne 12. března- vybral si p. kantor

Pokračování seznamu libeckých učitelů :

Rud. Š m a u s z Písku pouze r. 1898

Josef H o v á k pouze krátký čas v roce 1898

načež svého místa zbaven, Učitel ten máje pouze
služného 320 zl. ročně, kupoval různé věci, nábytek a prádlo
a prádlo - na úvěr a nemoha platit, podal na něho žalobu

pro podvod, začež postaven před pražskou porotu
r. 1898, - která jej na obhajobu JUDr. Julia Hejedy-
ho, z Prahy - uznala za nevina.

Jan V e s e l ý z Kutné Hory 1898 - 1900
Jar. H e r a i n z Prahy 1899 - 1903
Jan Zahradka ze Smíchova 1899 - 1900
Ant. P o l e d n í k z Tuřan 1900
Byl povahy svobodmýslné a společenské.
Vojt. C h r a m o s t a z Lipan 1900
Od r. 1903 je varhaníkem.
Anna J e s e n s k á ze Smíchova 1901 - 1905
Nyní provdána za učitele V. Svobodu.
Jar. H a b e r 1902 - 1903
Jos. K r á k o r a z Holubie 1903
Ferdinand H o u ř v i č k a z Vinohrad 1903 - 1905
Marie H a v l í č k o v á industr. učitelka 1903
Alois C i v í n 1904 - 1905,
kdy odešel do Vokovic
Pavla B o n a v e n t u r o v á od r. 1904
Frant. J e l í n e k z Prahy 1904 - 1905,
předložen do Střešovic

Na jeho místo nastoupil Ferdinand H o u ř v i č k a .

Leopold Koubek řed. učitel od 1. 9. 1903 - viz str. 85

O posvícení chodil učitel dům od domu po koláčích zpívaje ve světnici s hochy píseň:

" Staňse v tomto domě nyní boží požehnání,
pokoj budiž s vámi všemi v tomto etném
shromáždění.

Přátelé milí, pozvaní, v etném šlechetném posezení se radujte a veselte a to v báni Boží: neb nevíme jistě toho, by jeden druhého přes rok mohl uhlídati a s ním hodovati. Posvětiž Vás zde Kristuše Pán, jako v Jeruzalémě chrám posvětil Pán Bůh sám. "

Pak položil hoch knihu na stůl a říkal:

" Jakou radost okusil Zacheus, když P. Kristus do jeho domu vstoupiti ráčil! Tak i my navštěvujeme tento příbytek a vynšujeme aby zde všichni vespolek se radovali, s Kristem Pánem v nebesích se jednou schledali a se všemi známými pány hosty. "

Na to hospodář i hosté odevzdali dárky své na knihu, hospodyně několik koláčů někde i kousek pečeně do koše ženě učitelově v síni čekající a po přátelské rozmluvě ubíral se učitel dále. Mimo toho chodil učitel na jaře po sedulkách zpevňaných přehlížeje zároveň seznam obyvatelů zdali je správný. Věšáci odevzdávali lístky, které od kněze při velikonoční zpevědi obdrželi ;, zároveň dávali chlapei neb dívky, kteří vždy učitele doprovázeli, několik vajec do koše.

Še takovate chození dům od domu i dětem neprospěla mnoho, jest na bíledni. R. 1858 měl zdejší učitel od vrchnosti za zvenění " Ave Maria " 2 korce žita a vedle toho důchodu měl téhož roku 3 zl. co výtěžek koled.

R. 1864 pořídili si obec Kopy a Zlejšín samostatnou školu v soukromém domě u v Kopych a učiteli zdejší školy ponechána z těchto obcí pouze štola.

Opis archu pozemnosti školy Libocké z r.1883.

Arch Pozemností
Škola Libocká.

Mapa IV. čís.parc. 27	zastavená plocha	100	čtver. sáhů.
Mapa IV. čís.parc. 131	role tř.pozem.VII.	670	čtver. sáhů
Mapa IV. čís.parc. 132	sahrada t.poz. V	25	čtver. sáhů
Mapa IV. čís.parc. 133	pastviny " "	IV. 65	čtver. sáhů
<hr/>			
o./Mapa II.-III. č.p. 403	role v Šárkách	V.1300	čtver. sáhů
o./ " " " " "	" tř.poz.VI.-		
	měří	1335	čtver. sáhů

o./ Pole ty má usnesením místní školní rady pro
" vřdy " na své přilepšení užívati řed.učitel.
Školní pamětní kniha str.11.

Když r.1873 byl ř. učitel Václ. Havránek dán na za-
sloužilý odpočinek, dopřem sem za něho učitel František
Sedláček z Kněževse, jenž zde působil až do r.1903, kdy byl
dán po 54 letech vyučování do výslužby. Jež to nastoupení
jeho r.1874 navštěvovalo školu přes 300 dítek, viděla se
místní školní rada nucena, pomýšletí na rozšíření školy o
jednu třídu.

To stalo se darováním obecního pozemku r.1875, kdy
na severní straně přistavěno osmimetrové křídlo, jehož do-
lejší části umístěna jeet kálna pro hasičské nářadí. Prá-
ce ta svěřena p. Jos. Markupovi staviteli z Kněževse, což
3169 zl.nákladů.

Dne 1.ledna r.1877 započato zde poprvé s vyučová-
ním ručních prací. Vyučování svěřeno dceři ředičního učite-
le slečně Boženě Sedláčkové xx./, s platem 144 zl. ročně
za 9 téhodních vyučovacích hodin.

R. 1879 pro příčinu rapidního stoupání dítek bylo
nutností i školu rozšířiti, co se stalo s bytu mladšího
učiitele ke kostelní straně a jemu zřízen byt z dřevníku na
dvoře. Úpravu tu provedl p. Jos. Knížák zedník z Líboce za
549 zlatých. Další přístavba 5. třídy zadána byla veřejným
konkurzem r.1889 p. Frant. Rostočilů z Prahy 600 zl., kte-
rá r.1890 dokončena. Zřízení pobočky-parallelky- 4. třídy
pro dívky, zadáno veřejnou dražbou r.1896 p. Václavu Kyn-
dlovi mistru zednickému z Líboce za 400 zl., a práce te-
sařská p. Čenčkovi Svoobodovi z Líboce za 278 zl. Lavice
pro tuto třídu zhotovil p. Josef Herych truhlář.

Ku škole náleželo r.1883 2 jitra a 295 čtver.měsí
metrů pozemků, které řed. učiteli k používání ponechány by-
ly. Po ode řed. učitele Fr. Sedláčka do výslužby - 1903- při-

Vysvětlivky ku straně 81.:

Fr. Sedláček nar. r. 1830 v Loučkovci, okres

Máňchovo Hradiště. Dne 11. května 1899 obdržel

svoji činnost rozhodnutím J. V. č. Fr. Jos. I. za

záslužný stříbrný kříž s korunou.

xx./ Sleš. Bož. Sedláčková vyučovala zde do r. 1896.

padly vinou místní školní rady jako majetek ku kostelu, a používá je varhaník učitel Vojt. Chramosta, od kterého má je najaty rolník - sirotek - Václav Šesták z č. p. 7.-"/

R. 1885 vyškoleny odtud obce Vokovice a Veleslavín, kterým povoleno zříditi si samostatnou 2třídní školu ve Vokovicích, ježto docházení dítek do zdejší školy spojeno bylo často s velkými obtížemi, obzvláště v zimní době -"/

Příčiněním některých přátel a dobrodinců, uspořádán byl školním dítkám " Vánoční stromek ", při které příležitosti někteří z chudých, různým šatstvem, obuví, vánočkami a sešity obdarováni byli. Za dozoru učitel. sboru konána 12. července r. 1891 první veřejná výstavka žákovských prací, jež se těšila dosti velké pozornosti.

V též roce 17. září navštívily žáci ze 3-5 třídy v průvodu svých učitelů počtem 225 dětí " Jubilejní výstavu v Praze, náklad s tím spojený nesli : " Omladina libocká " čistý výtěžek ze zábavy 43 zl. 80 kr. - 87 kor. 60 haléřů - spolek " Vlastimil 6 zl. 50 kr., Václav Šesták rolník a obec. starosta 3 zl., Bohumil Chvoj, majitel dvora č. 10 2 zl., Fr. Sedláček, učitel 2 zl., Matěj Kubr, chalupník 1 zl. 50 kr. a j. v. v úhrnám 149 zl. 35 křejc.. Ve prospěch této vycházky poskytlo ředitelství buštěhradské dráhy slevu jízdného z 20 kr. na 10 kr. a výstavní výbor 70 žákům vstup volný.

R. 1895 dne 20. července za dozoru místního učitel. sboru, uspořádána spol. výprava školních dítek -150- do Národopisné výstavy čes. slovanské v Praze, na níž hmotně přispěly : Výstavní výbor věnoval 15 dítkám vstup volný a ostatním jej na 10 kr. snížil. Místní školní rada věnovala 60 kor., Zpěvácký spolek " Hvězda " 20 korun, spolek " Vlastimil " 10 korun. Ochot. vzdělávací a podpůr. jednota v Ruzíně 10. kor. a j. dobrodincové: dohromady 180 Korun.

Pan J. Procházka hostinský na výstavišti na " Větrníku " poskytl 50 dítkám zdarma večeři a ostatním za levnou cenu.

V r.1893 působila zde učitelka slč.Barbora Šourková z Prahy, která věnovala pro školu poprsí Jana Amose Komenského, jež umístěno jest v přízemí proti schodišti. Téhož roku příčiněním ředičního učitele ,sehrány s dětmi " Budečské jeličky " a sice dne 26.prosince v hostinci Jos.Kučery v Dol. Liboci a 31.prosince v hostinci Jos, Stříbrného v Rzíni, které vynesly čistého užitku 104 zl.2 kreje. Tento výtěžek věnován ku založení Fondu na zapotřevání školních potřeb chudým žákům". Za účelem tím zakoupen byl řed.učitelem státní dluhopis z. r- 1868 čís.240.866 za 100 zl., a z úroků teprve zapotřevány školní potřeby x./ .Následujícího roku toto představení opakováno pro též účel a vyneslo čistého užitku 63 zl.a 25 krej., které uloženy v Pražské spořitelně pod čís. 193.032 na jméno " Škola Libocká ".

Dne 12.července r.1896 uspořádán dětský výlet na Budeč, kde historii vyložil Kovarský děkan P. Josef Cháb, Na zpáteční cestě učiněna zastávka na hradě OKOŘI u Tuchoměřic, kde dějinné události hradu vysvětlil učitel Jos. Kospert z Liboce.Od toho času pořádaný jsou poučné výlety pro mládež každoročně a to vždy za dozoru některého učitele.

Za týden po výletě uspořádána péčí slč.učitelky Sedláčkové ve škole první výstavka dívčích ručních prací, V témž roce ku názornému vyučování daroval ředitel ruzínského cukrovaru p.Jos.Beutl, celý postup výroby cukru ve dvaceti-20- láhvích.

R.1897 se svolením zemské školní rady započato zde vyučováním jazyka německého 4.třídou počínaje a to jako nepovinný předmět.

Škola ve stávce hornické r.1900, jež trvala téměř

čtvrt roku po celých Čechách, musela pro nedostatek uhlí od 29. ledna do 14. února zůstatí zavřena .

Stávka horníků.

Nedostatek uhlí ve stávce hornické r.1900, kdy stávkovalo na 72.000 horníků v Čechách pocítilo vyjma školy a místního občanstva v první řadě dělnictvo, které v ziani době nemajíce s dostatek zaměstnání a tím i výdělku, bylo nuceno se svými rodinami mnohde při hladu a krutých mrazech zimu snášeti. Kapitalistická vyděračnost dostoupila, přes protesty, různých vrstev občanských-takových mezí, že ceny všeho uhlí takové výše dostoupily, že méně majetným nebylo možno si jej za žádnou cenu obstarati.-Za účelem toho obdržela obec prostřednictvím hejtmanství Smíchovského na žádost starosty Jos. Rupscha, v nejhorší době za levnější cenu několik vagonů uhlí - které se ve dvoře J. Šestáka prodávalo po 25 kg na l. týden rodině , a živnostníkům při větší spotřebě nejvýše 50 kg na týden.

Nejhudším rozdávala obec uhlí po 25 kg na týden zdarma. Ač uhlí to bylo hnědé a zadní či špatnější kvality-.prodáváno 25 kg za 35 krejce., ač jindy stálo 100 kg. 70 - 80 kr. Jiné druhy uhlí ve stávce prodávali se a sice : Kladenské kusové za 100 kg. 1.80 kr. a kostky drobné za 140 kr., ač ještě nebylo k dostání.

Uhlí slezské kde stávka nebyla a které se sam dováželo, prodávalo se za 280 až 300 kr metric.cent. To vše na úkor občanů bylo kapitalistům mlčky státem trpěno, ač havířům v žádném směru na jejich požadavky neodpověděno. Zde uplatnilo se přialoví: Boháč nemá cit

pro chudáka ,nýbrž pro svůj měšec!-

Dnem 1.září 1903 po odstoupení p.Sedláčka ustanoven zde státním ředícím učitelem Leop.Koubek a dekretem ze dne 3.března 1904 č.9199 jmenován definitivním správcem Libocké školy x./ .Příčiněním řed.učitele L.Koubka založen r.1904 "Krejcarový Školský spolek ", jehož snahou jest opatřovati všem dětkám bez rozdílu zdarma různé psací a kreslicí potřeby.Název spolku jest " Školský spolek " a předsedou ředitel ruzínského cukrovaru p.Josef Bartoš.Téhož roku o vánočních svátcích, uspořádal společně řed.učitel s místním kaplanem P.Fr. Petráčkem, pašijové dětské představení " Od jesliček září láska ", za což ocitl se v novinách Práva lidu a Čase , kde vytýkána mu nepokrokovost jeho a zároveň poukazováno mu na výnos zemské školní rady ze dne 24.března 1874, kterým se podobná dětská představení zakazují, byť by sloužila i účelům pedagogickým.Tato kritika jej nemálo mrzela, ač ho na pravou cestu nepřivedla..

Na popud " Zemského Ústřed.Spolku Učitelského pro Království České ", podány místním učitelstvem místními spolky petice na ministra krajana J.U.Dr.B.Pecáka a k Vysokému c.k. ministeriu věcí duchovních a vyučování, by ráčilo zrušiti prováděcí nařízení zemské školní rady, kterým rodiče jsou povinni děti své posílati na náboženské cvičení a učitel postaven pod moc duchovních-faráře a kaplana-.Připojení podpisu na petici - v červenci - 1906 zašlancou -odepřel jediný učitel Fr. Jelínek z Liboce.Jeho pokrokovost odsoudili správně " Učitelské noviny" ve článku " Sloh ve službách klerikálního učitele",.-: V Liboci působí mladý učitel Fr.Jelínek, člen jednoty katolického učitelstva.Tento učitel dal dětkám

V. třídy obecné školy v Liboci za školní úkol životopis žijícího šáreckého faráře Horského, známého klerikálního bojovníka. Žáci opsali úkol s tabule a naučili se mu nazpaměť.

Pro paměť duševní vyspělosti tohoto učitele 20. století, uvádím úkol doslovně z klerikálních "Našich listů" čís. 47..

Úkol zní :

Tatíček Horský. V nadpise "Tatíček Horský" skrývá se veliký Čech, pravý lidumil, jímž je Dr. Rudolf Horský. Narodil se v Kejích dne 23. září 1852. Otec jeho byl hospodářským úředníkem na panství knížete Lichtenšteina, ale záhy mu umřel. Neštěstí to stihlo mladého Rudolfa v útlém mládí. Starostlivé matičce jeho nebyla dána pense a proto jí nastala v Praze, kam se uchýlila, doba utrpení a nesmírných zkoušek. Bůh člověka neopustí, když se k němu utíká a o pomoc jej žádá. Znenáhla obracelo vše se k dobrému. Zatím postarala se o Rudolfa dobrá jeho teta, která posílala ho na hlavní školu v Brandýse. Hošík dostal chudě do učení. Poslán na akademické gymnasium Staroměstské, kde podporován byl chudičkou svou matkou a P. Maškem, tehdy kaplanem u sv. Havla v Praze, jenž se o něho staral otcovsky. Cíl malého Rudolfa byl Ježíš Kristus a proto s láskou a nadáním oddal se studiu bohosloveckým v knížecím arcibiskupském semináři v Praze r. 1872. Dostudovav s výborným prospěchem, byl dne 16. 7. 1876 panská posvěcen na kněze. Těžký úřad svůj nastoupil jako kaplan v Jílovém. Rok na to povolán byl do Staré Boleslavi a odtud odešel do Netvořic. Působil také krátce v Ořešce. R. 1886 vyznamenal se jako znamenitý kazatel u sv. Mikuláše v Praze, zejména za doby postní. Pěsm působil několik roků v Ouněticích. Až často mu kynula výhodná změna, přece setrval na místě tomto, jen aby mohl co nejvíce

prospívati křesťanskému lidu českému. Vyznamenal se též eš
výborný spisovatel. Napsal mnoho brožúr a přispíval svými
články do " Děln. Novin " a do " Vlasti ", kde také je sta-
rostou. Dne 6. prosince r. 1888 povýšen byl na doktora Theolo-
gie. Jako výmluvný kněz získal si záhy velké obliby u lidu
obecného i u vzdělaných mužů neboť řečnil s nadšením nejen
na mnohých místech v Čechách ale i na Moravě. Dr. Rud. Horstý
vytknul si za úkol, sjednotiti katolický lid křesťanský v je-
diný celek a tak scelený úd připojiti k tělu, jehož hlavou je
Svatý otec, ---

Pro svou dobrotu a lásku k lidu , kteréhokoliv stup-
ně získal si jména " Tatíček Horstý ". " Ty tatíčku Horstý
náš, Ty nás jistě v lásce máš. My se za tě modlíáme, denně na
Tě vzpomínáme, co tatíčku as děláš ?"

Z uvedeného vidno, jak-prospěšně může své žáky vzdě-
lávati katolický učitel. - Žel , že za dnešních časů a tuhých
zápasů o vymanění školy z područí klerikalizmu musí býti svě-
řovány dítky takovými lidem rázu Jelínků, kteří ve svůj prospěch
ochotni jsou ubíjeti v duši mládeže cit pro pravdu a krásno.
Což není povědomo těmto lidem, co bylo snášení lidu českému od
Říma ? Neb neznal životopisy jiných mužů pro národ zasloužilých?
Jen ať se podívá na lidumilnost a lásku tohoto p. pátera a jistě
se sám do duše zastří .

Životopisy vlivných žijících p. farářů mohou ovšem
takovými lidem dopomoci k tučným místům, o něž se jim jedná,
ale duševní vyspělost dítek zástává jim lhostejnou.

Obora "H v š z á a" s lovčím zámkem, myslivnou, hostincem a bývalou kantinou sousedí na jiho-západ s Horní a Dolní Libocí ve výši 362 / 362 / metrů na hladině mořské. Výměra má 150 jiter a patří číslem p.k. Dolní Libocí. Od r. 1860 neodvádí k obci žádných poplatků. Patří jako korunní majetek pod správu zámeckého hejtmánství na Hradčanech.

Farou a školou přináležejí k Libocí. V oboje objevuje význačně "Frachor chlumní čili Lathyrus montanus" s korunkou světle načervou a za odkvétání špinavě modrou. Z hub jest tu podivuhodná Jelenka čili Phalus impedikus.

Dle matriky farního úřadu r. 1640 byl zde co odborník-hajný Jan Auerhann. Nyní jest zde lesník od r. 1892 p. Fr. Matouš a správcem zámecký hejtmán pan Zapletal.

V druhé polovici 17. stol. z nedostatku znalosti věci a současných pramenů přisoudil stavbu letohrádku "Hvězdy" jezuita Jan Tanner, ve svých "Dějích rodu Šternberského" králi Jiřímu z Poděbrad a po něm všichni pozdější topografové Prahy až do sedmdesátých let minulého století, prostě vše to opakovaly. Tanner vynášeje všude a ve všem slávu rodu "Šternberského-psal totižno původu letohrádku, že prý král Jiřík z Poděbrad na přání své choti Kunhuty, jež pocházela z rodu šternberského a hvězdu v erbu nosila, dal letohrádek ten r. 1459 na její pamět postavití.

x x x

Štastnou náhodou stalo se, že v letech sedmdesátých 19. století archivář Dr. David Schönher v archivu tyrolského místodržitelství v Innspruku objevil patero listin x./, z nichž nade vše pochybnost dalo se zjistiti, že původcem letohrádku

Vysvětlivku ku straně 91.

x./ Josef Svátek-časopis- Zlatá Praha-z r. 1892.

u Liboce byl vlastně druhározený syn krále Ferdinanda a jeho choti Anny Jagelovny, arcikníže Ferdinand od r.1547 - 1567, co místodržící v Království Českém, proslulý přítel a mecenáš věd a umění.

- - -

Již v prvních letech svého panování - 1526 - / 1526 / 1564 - Krále Ferdinanda I. v Čechách vyhlídl si panovník tu rovinatou vysočinu na západ od Prahy u Liboce a Bílé Hory za příhodné místo k založení nové královské obory, která by nahražovala oboru Oveneckou či dnešní řečenou Stromovku.

- - -

Okolí kláštera Břevnovského bylo již od pradávna silně zalesněno, ale během doby zmizely lesy z obvodu hl. města země vždy více až za doby císaře Karla IV. byly dokonány mýtiny, aby udělaly místa vinicím, které panovník ten v okolí pražském rád tak byl vzdělával. Jenom na stráně Bělohorské dědiny Motola na jižní straně se klonící, zachoval se háj, který na počátku 15. století patřil Staroměstskému měšťanu Názovi a později pak jeho rodině.

Ale již r.1485 i na háj Názovský došlo, an byl pod roční plat ku štěpení vinic vysázen. Některé vinice a chmelnice tyto náležely měšťanům pražským, ale největší část jich byla majetkem kláštera Břevnovského, od kteréhož to král Ferdinand na vysočině Bělohorské ony pozemky r.1534 zakoupil, aby na nich novou král. oboru založil.

Za krátko na to chovalo se v nové obore takové množství vysoké i nízké zvěře, že obora musela býti r.1541 obehnaná vysokou zdí-plotem-dřevěným s sáhy vysokým, aby zvěř odtud do okolí se z ní nerozbíhala. Po 20ti letém trvání byla již

tak obara mocná, že veliké dvorní lovy a honby mohli se v ní konati, takže arcikníže Ferdinand uznal toho potřebu, aby v ní postaven byl též lovčí zásek, jenž by jeho lovecké dvorní společnosti po honbě za vhodný odpočinek sloužiti mohl. r. 1585 došlo ku provedení plánu tohoto s arciknížeti, jak se zdá, záleželo na rychlé stavbě letohrádku tak velice, že jeho služebnictvo muselo chť nechtě při kopání základu pomáhati a arcikníže vlastní rukou sám dne 27. června onoho roku položil základní kámen. Původní náčrtek plánu na letohrádek pocházel od samého arciknížete - jak tomu jedna z listin inšpruckých nasvědčuje -, avšak při podrobnostech v provedení měl asi se spolupracovníky ony slavné mistry vlašské, kteří se byli stavbou letohrádku "Belvederu" proslavili. Mistry těmi byli vlašští architekti:

Paolo de la Stella a Juan Maria de Speciosa - od současníku též zvaný Juan Šili Joannocházi a Štukatéri :

Giovanni de Spatia a Pietro de Farabesco.

Co bylo příčinou, že letohrádku byla dána podoba hvězdice, není zjištěno, ač myšlenka taková mohla zcela přirozeně vyplynouti z rázu tehdejší doby renesanční, která často si v bizarních tvarech libovala. Však možná také, že arcikníže zvláštním tím způsobem chtěl poctiti jméno králov. architekta Stelly, jemuž velice byl nakloněn a jeho umělecké činnosti nad jiné si vážil; ten krátce byl před tím v Praze náhle sešel krtvici a tak snad jméno jeho mělo býti zvěněno tím, že nejenom půdorys nového letohrádku nastíněn v podobě hvězdy, ale také jméno " Zlatá hvězda " mu dáno poněvadě na vrcholku věže měla po dostavění stkvíti se veliká zlatá hvězda. Stavba letohrádku pokračovala tak rychle, že

Varštilivky ku str. 93.:

x./ Z tohoto zde uvedeného, jest nad slunce jasné,
že letohrádek "Hvězda" nebyl postaven-jak mylně
někteří spisovatelé uvádějí-pro manželku arcii-
kněžky, královny Filipínu Welserovou, dceru to
augšpurského kupce a patricia, nýbrž pro jiný
účel.

byla již ve hlavní části ve 2. letech dohotovená. Vnitřní výzdoba byla však prov^cedená teprve v dalších letech a to ještě jen v místnostech přízemních, ^dkežto stukaterské o-krášlení obou pater hořejších zústaveno bylo dobám pozděj-ším. V náhradu za to dal arcikníže stěny tamní pzdobiti ma-
lbami historickými, které později nahraženy měli býti podob-
nou výzdobou stukaterskou jako místnosti přízemní.

Sehotky uvádí jako tyto malíře:

Matiáše Jahodku, Jacoba Wotecha-vlastně našeho Ja-
kuba Wojtěcha- Poloca Sparca, jenž byl arcikníže Ferdinand
z Polska do Prahy povolal, jemuž proto i obecně "Polák "
říkáno, a Jana Pákvistu.

Že to byli malíři nevelikého řádu vysvítá z toho,
že za malby jejich ve Hvězdě vyplaceno jim bylo r. 1562-
35 dolarů a 35 kr.. Nový to důvod, že malování jejich mělo
býti jenom dočasné, aby holé stěny hořejších obou pater le-
tohrádku byly na čas pokryty, než by stukaterskou ozdobou
nahrazeny býtá mohli.- K tomu bohužel však nedošlo, neb již
r. 1567 arcikníže byl Prahu opustil, aby se jako samostatný
panovník ujal vlády nad Tyrolskem.

Pěkná úprava střechy x./ byla v únoru r. 1563 silně
vichřicí porouchána, načež ještě téhož roku pokryta mědí. Že
také i hořejšímu sálu, ve kterém tak často pořádány dvorní
hostiny a plesy, byla náležitá péče věnována, nasvědčuje ta
okolnost, že stěny sálu byly aspoň dočasně zakryty gobeliny
a prostora pod krovem vyplněna nějakým lechčím strpem, jenž
práci čalcunickou snadno dal se zakrýti, aby vznešená společ-
nost zde se schromažďující, nem~~sel~~sel snad pod trámy krovů ho-
dovati nebo dokonce tančiti.

Vyevětlivky ku straně 94.

x./ Střeche letohrádku měla podobu vysoké bání
, nad dvojí lucernou císař. orlem třpytila se pozlacená
hvězda.

Hlavní vchod do letohrádku mířil ku vlastní oboře a velkému průseku jejím, takže k letohrádku po rovině přicházeti i přijížděti se mohlo. Nebožší stráně užite bylo přičadně ku podzemní místnosti pro kuchyni, zásobárny, spíže a jiná přibytíčka pro služebnictvo. Dolejší stráně, která ve vzdálenosti několika sáhů rovinaté plochy pod strání svrhání počíná, užilo se k vystavení konírny, která při podobných letohrádkách scházeti neobšla. Podzemní patro k námě vede od západu zvláštní vchod s několika stupni, má uprostřed struhovou síň s nízkou kupolí, která jest šestí šikmými vchody spojená s rovně kruhovitou chodbou okolní osvětlenou okny; ve čtyrech stupňových koutech umístěny v ní, kdežto ostatní dva kouty jsou bez oken. Kruhová chodba pak je rovně ve spojení se všemi místnostmi letohrádku, s nichž pravá na stráně východní jest schodiště, které v téže rohu letohrádku vede až do nejbožšího patra.

X X

U vchodu do přízemí je předělnka velice skromná, a pyšně napsána, že r. 1828 od c. k. dvorního stavebního úřadu postavena byla. Půdorys přízemního patra, jest zcela rozdílný od onoho v podzemí, a jest hlavní místností vnitřní dvacetistěnná síň, jež má 1 metr větší průměr než kruhovitá místnost dolejší, poněvadž zdá se tohoto patra o toliktož slabší než v podzemí. Ve všech šestistěnných sání jsou kulaté výklenky, pro výhledu sochami ustanovené. Ze sání vybíhá šestero chodů do stupňech vnitřních rohů letohrádku, kdežto ve hranách hvězdy, zřízeny jsou v podobě pravidelných kosodévků klenuté komnaty, jichž jest patero, neboť v šesté hraně na pravoležící od vchodu umístěno jest schodiště.

Široké mramorové schody byly určeny pro panstvo a těžité opukové schody osvětlené malými otvory-okénky-vedoucí-

mi do hlavního schodiště proti tamním vysokým oknům, pro služebnictvo, které mohlo jimi vystupovati až do hořejšího patra, aniž by se s ním muselo panstvo setkávati.

V p o b o ř n í c h komnatách nalézají se taktéž výklenky, v nichž druhdy zajisté skvostné sochy stávali, tak jako v sousedních výklencích čtyř dalších stěn, což komnatám těm, ku zvláštní výzdobě sloužilo. Mimo to nalézá se v každé zevnější delší stěně vysoké okno a v každé vnitřní stěně opět dvéře, jež do korridoru vedou. Veškeré tyto přízemní místnosti lze dokola projíti a zároveň ke schodišti se dostatí.

P o d l a h y v celém přízemí byly kryty dlaždicemi mramorovými rozličných barev a forem, které rozmanitých tvarech byly sestaveny nyní ale již ponejvíce znisčely. Za to zachovány jsou jemně hlazené desky mramorové výklencích, na kterýchž druhdy nějaké sochy neb vázy stávaly. Stěny přízemních místností jsou dosud stukatersky vyzdobeny. Jako architektonická stavba letohrádku " Hvězda " , skví se tamní stukaterky v dějinách na první místo a země česká máže býti hrdá, že mecenášská vůle z rodu panovnického poskytla k tomu prostředků, aby geniální plán duchaplných vlachů mohl býti uskutečněn.

Svět-b á j e s l o v n ý - mythologický - jedině poskytoval dostatečné látky ku vyplnění takového množství polí, a proto jsou stukaterky jejich ve " Hvězdě " veskrze vzaty z mythologie řecké a římské.

Ve středním kruhu vnitřního sálu jest výjev, jak B z e á š zachraňuje svého otce z hořící Troje A n c h i - sa, při čemž A s k a n i u s a K r e u s a jej provázejí. Kolem obrazu vine se krásný šestihranný rámeček festonový.

V jednom z nejdokonalejších polí dvanáctistěnu říman M u c i u s S e a e v o l a klade před králem P o i s o n e m a dvěma vojvůdci ruku do plamene ohně na ozdobném podstavci hořícího; činy C u r t i o v y a H o r a t i a C o e l a , smrt R e g u l o v a atd.

V první poboční síni vznáší se ve středním poli Z e u s s blesky v ruce na orlu letící a v obou polích b a k c h a n t k y ; ostatní pole vyplněny G e n i y jedeu- cími na vozích tažených jeleny, dále pak hippocampové nosou- cí nerády.

V druhé síni je ve středním poli zobrazen bůh M e r - k u r na beranu jedoucí a ostatní pole zaujata jsou posta- vami " báječných zvířat " neb přebohatou ornamentikou.

V síni třetí zaujímá střed obdelníku centaur CHIRON, na němž mladý A c h i l l e s sedí; v postranních dvou polích jeví se postavy bohů a kolem nich masky.

V síni čtvrté ve středním poli jest S A T U R N s ko- sou a v ostrých polích-uhlech- dvě bohyně, za to tím více zří- me báječných ptáků a zvířat a v nejkrásnějším pásu, hořejší polovice těla osm postav ženských a mužských v živých pohy- bech.

Zvláště jeaná a ušlechtilá jest ornamentika v síni páté, kterou doplňuje ve středním poli bohyně D I A N A -Podobně bohatou a rozmanitou výzdobu mají též klenby v koridorech.

x x

První patře jest co do půdorysu zcela totožné s pat- rem přízemním; také zde spatřujeme dvanáctistěnnou síň klo- nutou, kolem níž táhne se patero komnat. Mezi komnatami nalézá se šestero chodeb jako v přízemí taktéž s komnatami dvěma spojených. Zde v komnatách nalézají se pěkné vlašské krby, což jest důkazem, že bylo místností těch užíváno též jako lož-

knice, v nichž třeba bylo vytápěti. Vlašské krby za doby Josefinské úplně zazděny, neboť v prachárně mohly se průvanem státi nebezpečnými, rovněž i všechna okna do tří čtvrtin zazděna byla. Podlahy ve všech komnatách i chodbách prvního patra pokryty byly lesklými dlaždicemi z pálené hlíny různých barev.

Druhé patro tvoří jedinou obrovskou šestibokou síň, která poskytuje pro několik set osob a tudíž vhodně sloužila za sál ku banketování a tančení. Schody vedou přímo do sálu a byly zábradlím opatřeny, jelikož schodiště na třech stranách z úrovní podlahy se stýká. Také tato síň má podlahu z lesklých dlaždic různých barev, které jsou sestaveny tak, že představují půdorys dolejšího patra. Stěny sálu jsou nyní holé a není žádné stopy zachování, jak ve století 16. ozdobeny byly. Po roce 1620 dal totiž císař Ferdinand II. stěny tyto ozdobiti fraskami zobrazujícími výjev Bitvy Bělohorské, ale i po těch se žádné stopy nezachovaly.

O stukaterských ozdobách letohrádku vyslovil se nejpřednější znatel dějin umění renaissančního W. Lübke, že jsou to největší poklady renaissanční dekorace ve všech zemích předalpských.

Na letohrádek umístěny měli býti verše, které arcikníže Ferdinand při založení dal napsati, ale ani jediný z nápisů na stavení nepřišel x./.. Původně navrženy na verše dvoje a to : dva latinské a dva německé tohoto znění :

1. " Cum lustra viderat tertium et undecim aetas.

A Jesuŕ nobis data salute nato, Solo me fiseit fundato
lapide primo ,Ferdinandi archiducis diva Minerva manuo."

2. Me ut vides, fiseit posuitque descatera sacra

Ferdinandi, regis romanorua filie " x./

3. Auf diesen Ort, wie mancher sieht

Bei menschen weiten ist geseen nicht

Es hat sich aber seltsam gwendt

Auf nichts, Guldenstern bin ich genent

Abgemesen, gemacht und circulirt

Darzu mist ersten Stain fündirt

Von einem Fürsten lobeleich

Ferdinand, erzherzog von Oesterreich xx./

Bescheben im 1555 jahr den 27. Juli.

4. Im tausendfünfhundertem zwar

Und fünfundfünzigstem Jahr

Den siben und zwanzigstem tag

Des Juni somber Monat

Hat diesen Stain legt u. fündirt,

Das werk erdacht u. circulirt

Mit seiner tayren rechten hand

Von Oesterreich erzherzog Ferdinand. "

Vnitřní výzdoba chrádku byla r. 1662 v první patře malbami a plošením podlahy tamže prozatím dokončená a současně přikročil arcikníže Ferdinand k obezdění obory, která byla dosud dřevěnými blanami ohrazená.

Ohrazení toto časem tak sešlo, že zvíř zde chovaná z obory vybíhala a v okolních chmelnicích a vinicích velikých škod nadělala. Strženy tudíž dřevěné plaňky a vystavena kolem obory pevná zděná-kamenná-ohradní zeď, která se až do našich časův zachovala, jejíž stavba r. 1563 dokončena byla.

x x x

V oboře Hvězdě byla veliká hojnost zvíř, takže v ní hned prvního roku po dostavění letohrádku skvělé dvorní honby mohly býti pořádány. Stalo se tak r. 1568, kdy císař Ferdinand I.

po svém zvolení a korunovaci za císaře římsko-německého do Prahy přijel a k počtě jeho okázalé slavnosti u dvora na Hradčanech pořádány byly, tu závěr jich byla dvorní honba v oboře Hvězdě, při čemž nový lovcí zámek, ač vnitřek jeho nebyl úplně upraven, byl skvělou hostinou zasvěcen.

Neméně hlučná a veselá slavnost lovecká následovala 1562 při korunovaci Maxmiliána II. za krále českého. Když r. 1567 přesídlil arcikníže Ferdinand jako samostatný panovník Tyrolska do Inšpruku, nedálo se od té doby pro další upravení letohrádku už mnoho, ač v oboře každoročně dvorní honby pořádány byly a císař Maxmilián kdykoliv do Prahy zavítal, nikdy neopoměl letohrádek ten navštívit. Podobně býval zde i arcikníže Ferdinand častým hostem kdykoliv s chotí svou Filipinou Welserovou z Karlových Varů přes Prahu do Tyrol se byl vracel, což téměř každoročně se dalo i za císaře Rudolfa II..

Za prvních let císaře Rudolfa II., kterýžto panovník byl nadšeným přítelem umění a štědrým mecenášem umělců a to ještě více než jeho strýc arcikníže Ferdinand, panoval v oboře Hvězdě též též hlučný a skvělý život jako za arciknížete. Za Rudolfa II. staly se zde opravy na hradební zdi obory, kol níž byl příkop vykopán, aby jí tůze dešťové vody neškodily, též vykonány některé opravy ve vnitřních komnatách zejména na vlašských krbech, jak to letopočet -1589- na nich ukazuje. Rok ten asi znamená také dobu po níž skvělý a veselý život dvorský v oboře znenáhle utuchal, neboť císař Rudolf II. stával se toho času již zadumaný a počínal se víc a více lidem a veřejnosti straniti. Letohrádek i obora od řečeného roku zůstávaly zanedbány a obora v dnech prvních měsíce května r. 1608 stala se tábořištěm vojska proti Matiašovi.

Dne 26. března r. 1611 ve velmi okázalém průvodu vjel do obory Hvězdý král Matiaš. Obora neviděla ještě nikdy tak četné

společnosti ve zdech svých, neboť veškeré prostory její byly naplněny vojskem a lidem pražským, jemuž zde dávano hojného pití, aby připíjel na zdraví nově zvoleného krále.

Hlučný život dvorský ve Hvězdě minul již v roce následujícím, neboť po smrti Rudolfa II. r. 1612 přeložil Matiaš residenci z Prahy do Vídně a tím též Hvězda přestala být královským lovčím zámkem ve smyslu původním.

Ale veliký státní převrat v Čechách, jenž ještě za živobytí císaře Matyáše byl zahájen vhozením místodržících Martinice a Slavaty, jakož i tajného písaře Fabriciuse z oken pražského hradu dne 23. května r. 1618 způsobil v dějinách opuštěné Hvězdy obrat neočekávaný, že opětně krále českého hostila ve svých zdech.

Bylo to dne 31. října 1619, když k oboře od západní strany přibližoval se skvělý průvod mladého kurfiřta německého Fridricha Falského - podle jména "zimního krále" v dějinách českých tak nechvalné pověsti požívajícím a jeho nádherně milovné choti Alžběty Anglické, jimžto Praha chystala slavné uvítání. Avšak než -li vjeli na královský hrad na královské Hradčany, zastavily se královští manželé s průvodem svým v oboře Hvězdě, kdež jim stavové čeští v hořejším sálu letohrádku připravily skvostnou hostinu. Po hostině té pak ubíral se teprve průvod z oboře Hvězdy ku Praze. Venku podél silnice rozestavění oděnci, dle způsobu husitského ozbrojení, kteří husitské písně zpívali, zbraní na štíty své tlukouce a volající: "Vivat Fridericus rex", neboť nově zvolený král český česky neuměl. Slavné toto uvítání učinilo mladým manželům oboru velice milou, takže ještě v podzimu a zimě pořádali zde Fridrich Falský často dvorní hony. V létě pak r. 1620, když přece již země česká k válce se chystala, tu královna Alžběta pořádala v oboře slavnosti za slavností, ku kterým paní a dcery českých pánův zvala, přinichž

ani Fridrich Falský scházeti nesměl. Ačkoli jeho přítomnosti ve vojště nezbytně potřebí bylo, přece raději bývalo jej více, pořádati v lovčím zámečku plěsy, hody a různé kratochvíle, při nichž lezl před veškerým dvorem na stromy pro ptačí hnízda a tak bavit celou "vznešenou" společnost i schromážděný zde vesnický lid. Tak zažil obora Hvězda za Fridricha Falského nejveseleší rok v dějinách svých. Ale vábný tento obraz veseloherní změnil se pojednou v tragedii, když v osudný den 8. listopadu 1620 na pláni Bělohorské v nejbližším okolí letohrádku zaduněly rány a hřmění oné bitvy, která nejen panování Fridrichovu, ale i samostatnosti království českého neslavný konec bylo přivodilo. - Když bitva na Bílé Hoře byla již prohrána a vojsko české i uherské v divokém zmatku ku Praze utíkalo, tu vítězní císařští a Bavorští přihnaly se též do obory, aby sbor český zde postavený zničili.

Poslední hlouček udatných vojínů obzvláště Moravanů a tělesných strážců královských pod velením Jindř. Šlika a mladého Turna ustoupil až ku zdím letohrádku a konečně až do něho samého, kdež k takovému vraždění došlo, že všechny komnaty krví byly potřísněny. Okolo letohrádku tvořily mrtvoly jako zeď, takže někteří císařští generálové, ku př. Buquoy a bavorský vévoda Maxmilián poslali tam oddělení vojska, aby dalšímu vraždění přítrž učinili. V samotné oboře bylo na 500.000 zajatých. - Dle zprávy Pavla Skály, na rozkaz císaře Ferdinanda II, poslal kníže Lichtenštejn přísežné osoby a hrobníky na Bílou Horu, aby mrtvoly padlých pochovali a počet jejich poznamenali. To když se stalo, složily ony osoby přísahu při úřadech, že těch pobitých nemnoho více než přes 1.600 se schledalo a sčít sešlo x./. Připočetli k tomu ještě mrtvoly Uhrů utopených, bylo mrtvých na obou stranách asi na 2.000 osob. Raněných při české straně asi 1000 u katolického vojska nejméně 500 osob xx. Mrtvoly padlých pocho-

Vysvětlivky ku straně 99 a. a. Friedrich Falcký, časopis "Vestník jeho přítom-
nosti ve vojenské nepříteli bylo, přece raději dává
x. / Pav. Skála, L.G. IV. 384
- x. / Frant. K. Kryštáfek, Dr. "Historický sborník 1904, o
Bitva na Bílé Hoře str. 170.